

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**The Roles of Basic Education School Boards Members in Promoting Relationship
between Schools and Community of the Basic Education Schools in
Raman District, Yala Province**

Mrs. Busarapron Sriraksa

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

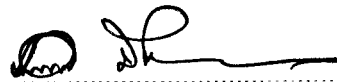
ชื่อและนามสกุล นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา

แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ็อน

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

(อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ็อน)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์)

กรรมการ

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
คั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 9 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร
ผู้ศึกษา นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จำลอง นักพื่อน ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร (2) เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาและตามขนาด โรงเรียน และ (3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำนวน 18 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของเคอติงเจอร์ (Kerlinger) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของประชากร และใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากสถานภาพองค์ประกอบต่างกันมีระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีระดับการปฏิบัติตามบทบาทดังกล่าวต่างกันทั้งในภาพรวมและแต่ละด้าน และ (3) ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยและสถานการณ์ความไม่สงบ ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การสร้างความเข้าใจร่วมกันและส่งเสริมการจัดกิจกรรมในชุมชนร่วมกัน

คำสำคัญ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนและชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ เพราะความรู้ที่ได้จากแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร. จำลอง นักพื่อน อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะ หลักการ แนวคิด ตลอดจนกระบวนการวิจัยทั้งหมด และรองศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์ ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาสละเวลาช่วยเหลือตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่อนุเคราะห์ให้เก็บข้อมูลกับสถานศึกษาในสังกัด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูล รวมทั้งทุกคนในครอบครัวและเพื่อนนักศึกษาที่คอยให้กำลังใจ และกำลังกายช่วยเหลืออย่างเต็มที่

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลและคณะบุคคลดังกล่าวมาทั้งหมด ที่ทำให้งานวิจัยนี้ ประสบความสำเร็จ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้วิจัย สถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ที่ส่งผลโดยตรงถึงผู้เรียน อันเป็นผลผลิตโดยตรงของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดต่อไป

บุษราภรณ์ ศรีรักษา

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประเด็นปัญหาการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่	12
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	18
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	23
สภาพภูมิศาสตร์และที่ตั้งโรงเรียนในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการเปรียบเทียบบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	50
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้าง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	65
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
สรุปการวิจัย	69
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	82
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	83
ข หนังสือสำเนาขอความร่วมมือในการวิจัย	86
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	90
ง ค่าคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
จ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	109
ประวัติผู้ศึกษา	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัย	49
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม	51
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชน เข้าสู่โรงเรียน	52
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียน ออกสู่ชุมชน	54
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	55
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน	57
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นรายด้านและตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	61
ตารางที่ 4.9	การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกเป็นรายด้านและจำแนกตามสถานภาพของ คณะกรรมการจำแนกในภาพรวมเป็นรายด้าน	63
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ เปรียบเทียบการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา	64
ตารางที่ 4.11	ค่าความถี่ ค่าร้อยละและอันดับที่ของปัญหาในการปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน	65
ตารางที่ 4.12	ค่าความถี่ ค่าร้อยละและอันดับที่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน	67

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการรับรู้ในบทบาท ของเค้ทซ์ และคานัน	17
ภาพที่ 2.2 ภาพแสดงที่ตั้งอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	33

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคน การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องมีการจัดการ และการลงทุนที่จำเป็นสำหรับดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อการอยู่รอดและการพัฒนาของสังคมทั้งนี้ เพราะการศึกษาส่งผลกระทบและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจากการพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญและความจำเป็นที่ทุกประเทศต้องดำเนินการ เพื่อยกระดับคุณภาพของประชากร สภาพสังคมที่พึงประสงค์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในเวทีโลก(ปรัชญา เวชสารัชช 2545:4-5)และการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินงาน มีทรัพยากรสนับสนุนตลอดจนกระบวนการวัดและประเมินผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานทางการศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนสถานศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ให้บริการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นในการบริหารและการจัดการศึกษามีความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นในการบริหารและการจัดการศึกษามีความต้องการทรัพยากรมาสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเพียงพอแต่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะสถานศึกษาในชนบทยังขาดแคลนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาอยู่มากเนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่อง การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องระดมทรัพยากรจากชุมชน มาใช้ในการจัดการการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด นับเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการพัฒนาและแก้ปัญหาตามความต้องการของชุมชน ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายและไม่ให้ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นภาระกับภาครัฐเพียงผู้เดียว อันจะส่งผลให้

การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายคือ ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความเก่ง ความดี และมี
 ความสุข เป็นกำลังใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ซึ่ง
 ทรัพยากรเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรเงิน วัสดุอุปกรณ์
 หรือทรัพยากรทางกายภาพและข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี(สุทธิวรรณ ดันติรจนาวงศ์ :
 2546) และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่ทำหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อให้
 เด็กและเยาวชนในชุมชนได้เป็นคนที่คุณภาพของสังคม ในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุ
 วัตถุประสงค์จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ
 จัดการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 กำหนดแนวทางการ
 จัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่นและเอกชนและ
 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับ
 แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและมาตรา 49 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทยทั้ง
 ในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12ปี
 อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
 2550) “ฉบับพกพา” พุทธศักราช 2550

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นนับเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหาร
 การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะ โรงเรียนต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนเข้ามาช่วยใน
 การพัฒนาโรงเรียนตามระเบียบที่ว่าด้วยคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกองนโยบาย
 และแผนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ :2543:119-125)เป็นคณะบุคคลที่มี
 บทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 (2543: 53-60) ได้กำหนดว่าประกอบด้วย งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการ
 การเงินและพัสดุ งานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและอาคารสถานที่การจัดการศึกษา
 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงนับวันแต่จะมากและเพิ่มพูนขึ้นตามลำดับหลังจาก
 คณะกรรมการโรงเรียนได้มีบทบาทและหน้าที่ไปมีส่วนร่วมจัดการศึกษากัน โรงเรียนมากขึ้น
 ตามลำดับและโดยที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในเรื่องต่างๆ ยังไม่เป็นไปตาม
 วัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สำนักงานกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน2547: 21) ได้สรุปสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากอดีต
 จนถึงปัจจุบันที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการแบบองค์กรบุคคลในระดับสถานศึกษา ไว้คือ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความชัดเจนเรื่องบทบาทหน้าที่ว่าตนจะทำอะไร
 อย่างไร และเพื่ออะไรขาดความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ของกรรมการวิธีการทำงานร่วมกัน
 ของคณะกรรมการยังขาดทักษะและประสบการณ์

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีการประชุมการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2550 ณ หอประชุมกองทัพเรือ ซึ่ง (วรการณ สามีโกเศศ 2550:28) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่าในการบรรยายพิเศษ เรื่อง “ ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษา ” ตอนหนึ่งว่า “ ในโลกปัจจุบันมี 3 ทางโน้มที่เป็นสิ่งที่สำคัญได้แก่ ทางโน้มที่ 1 คือทางโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการมีส่วนร่วมให้การศึกษาดิจิทัล ทางโน้มที่ 2 คือ การให้คนอื่นมีอำนาจหรือ Empowerment โดยไม่เชื่อว่าสังคมจะมีความแตกต่างน้อยลงแต่นับวันยิ่งจะมีความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้นการให้พลังอำนาจคือการทำให้คนที่มีความแตกต่างช่วยกันคิดทำให้เกิดสิ่งที่เป็นความปรารถนาที่แตกต่างกันได้ การเสริมพลังอำนาจนับว่ามีความสำคัญอย่างมาก จากรัฐธรรมนูญ 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาปี 2542 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีหน้าที่กว้างขวางของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นนับเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพแต่ควรได้รับการเสริมพลังอำนาจ ”

กระทรวงศึกษาตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะทำให้การบริหารการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนสมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทยทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเป็นการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชนมีส่วนร่วมตรงกับแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่ายและจากการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช(อ้างถึงในทรงสิทธิ์ ชินชีวิต,2544 :2) พบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนมีสภาพข้อจำกัด กล่าวคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่แท้จริง ขาดความรู้ในเรื่องการจัดการศึกษาไม่มีเวลาประชุมและไม่ค่อยมีการจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอทั้งจากการศึกษาวิจัยผลการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนแห่งประเทศไทย (ดร.รุ่ง แก้วแดง 2546:195)พบว่ามีปัญหาอุปสรรคไปในการทำงานเดียวกันกล่าวคือ คณะกรรมการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาโดยเข้าใจว่าการศึกษาเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครู โดยเฉพาะผู้ปกครองและชุมชน ไม่เกี่ยว นอกจากนี้คณะกรรมการให้ความเห็นว่าต้องทำมาหากินจึง

ไม่มีเวลาเข้ามาช่วยดูแลในเรื่องการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาและเมตต์ เมตต์การุณจิต(2541 :1) ได้ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่หลายประการซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น โรงเรียนจะต้องปรับโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสม การเรียนการสอนจะต้องตอบสนองความจำเป็นของครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ปรับปรุงให้ คณะกรรมการ โรงเรียนจะมีอำนาจในการบริหารและการตัดสินใจมากขึ้น จะต้องสรรหาบุคคลที่มีความสนใจและความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นกรรมการ โรงเรียนรวมทั้งต้องพัฒนาให้มีความรู้เรื่องการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร นโยบาย และแผน และขาดทักษะในการตัดสินใจ การลดความขัดแย้งและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

อนึ่งบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองของนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนโดยตระหนักถึงความเป็น “เจ้าของร่วมกัน” จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดถือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายยึดมั่นในความถูกต้อง ดึงมาสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันประชาชนมีส่วนร่วมตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำคัญในความรับผิดชอบร่วมกันและคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษา(สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน2546 :1)ดังนั้นบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอย่างแท้จริงในลักษณะเป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วนของสถานศึกษา สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยดำเนินการในการจัดการศึกษาที่แท้จริงนั้นเป็นหน่วยที่อยู่ปฏิบัติงานใกล้ชิดชุมชนแวดล้อมด้วยกลุ่มผู้เข้ามาเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาซึ่งมีความต้องการมีส่วนร่วมและจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทราบทิศทาง วิธีการ แนวปฏิบัติ ที่จะจัดให้เกิดการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกจากนั้น การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้นจะดำเนินการได้มากน้อยเพียงใดมีประสิทธิผลสูงสุดเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่มีผลต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาละชุมชนจะยิ่งส่งผลถึงความสัมพันธ์สูงขึ้นเท่านั้นอันจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาแต่ต้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทและภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่งแต่ในปัจจุบันขาดการให้ความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนขาดทิศทางในการจัดการบริการสร้างขาดการให้ความสำคัญของ

บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในสถานศึกษาที่จะจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงเกิดแรงจูงใจ และสนใจที่จะศึกษาและดำเนินการศึกษาในเรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในโรงเรียน เพื่อจะได้นำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของอำเภอรามันจังหวัดยะลา ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามันจังหวัดยะลา
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ที่จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษา และตามขนาดของโรงเรียน
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

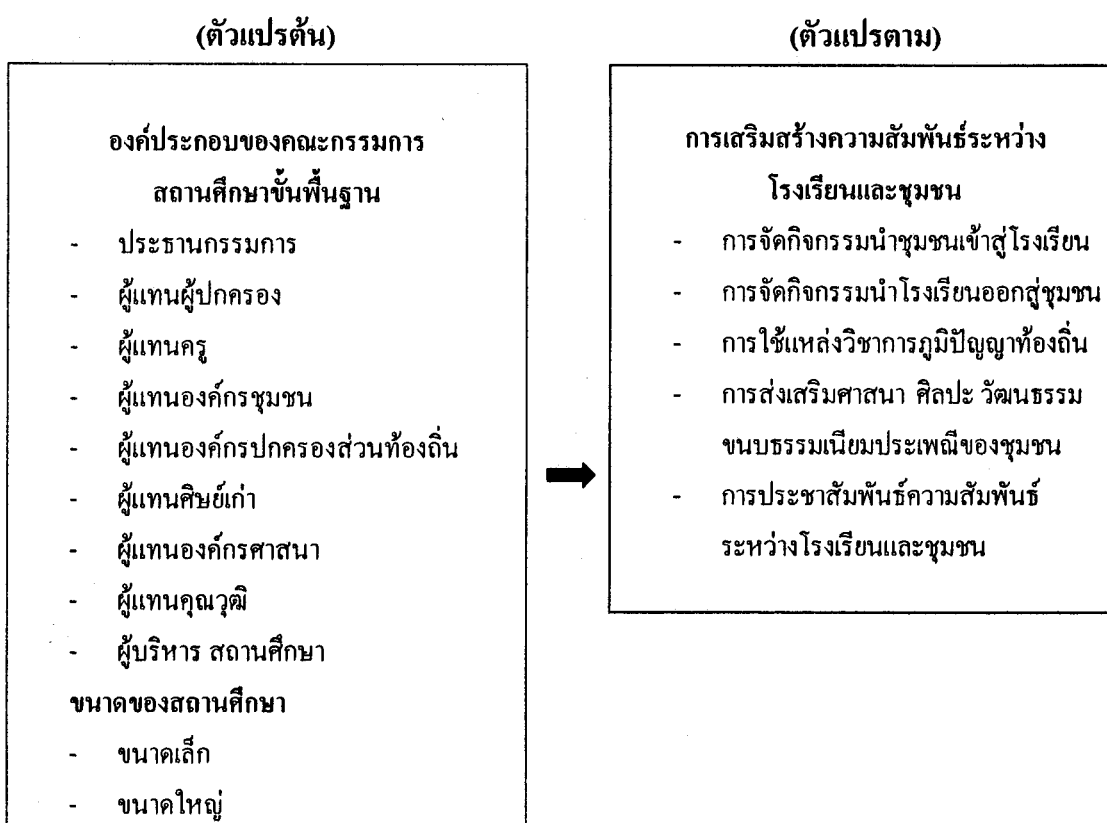
- 3.1 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา อยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด
- 3.2 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในอำเภอรามันจังหวัดยะลา จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการและตามขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกันหรือไม่
- 3.3 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ตามข้อเสนอแนะคณะกรรมการสถานศึกษามีอะไรบ้าง

4. สมมติฐานการวิจัย

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามันจังหวัดยะลา จะมีความแตกต่างกันตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

6. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

6.1 ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน 5 ด้าน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน และการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6.2.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 54 แห่ง (ขนาดใหญ่ 9 แห่ง ขนาดเล็ก 45 แห่ง) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 135 คน ขนาดเล็กจำนวน 405 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 540 คน

6.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 18 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ (Kerlinger) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรจำแนกได้เป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 แห่ง ขนาดเล็ก 15 แห่ง และใช้การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบง่ายตามสัดส่วนของจำนวนสถานศึกษาแต่ละขนาด ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งสิ้น 180 คน

6.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

6.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้แทนคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดเล็ก และขนาดใหญ่

6.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชนและ การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

7. นิยามศัพท์

7.1 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 มีดังนี้

7.1.1 กำกับการดำเนินกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

7.1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

7.1.3 มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

7.1.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 และแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามกฎกระทรวงกำหนด จำนวนคณะกรรมการคุณสมบัติหลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2546

7.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึงสถานภาพในการปฏิบัติงานในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่สภาพการเป็น ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ และเลขานุการคณะกรรมการ (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.3.1 ประธานกรรมการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับเลือกจากผู้ที่เป็นกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการให้ดำรงตำแหน่งประธาน

7.3.2 ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น

7.3.3 ผู้แทนครู หมายถึง ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น

7.3.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชนหรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะและมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น

7.3.5 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น

7.3.6 ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น

7.3.7 ผู้แทนองค์กรศาสนา หมายถึง เจ้าอาวาส พระภิกษุทำหน้าที่รักษาการหรือผู้แทนศาสนาอื่น (อิสลาม คือ โต๊ะอิหม่าม) ในหมู่บ้านเขตบริการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.3.8 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่นข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นบุคคลที่ยอมรับของสังคมจากหลายอาชีพ

7.3.9 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราชมังคลา ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา

7.4 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง การดำเนินงานที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ปฏิบัติเพื่อแสดงบทบาทของการให้และการรับความช่วยเหลือหรือร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและเกิดการพัฒนาขึ้นทั้งในโรงเรียนและชุมชนของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยบทบาทดังต่อไปนี้

7.4.1 การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน หมายถึง การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนอันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

7.4.2 การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน หมายถึง การที่โรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชนแหล่งพัฒนาทุกๆ ด้านในชุมชนเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการวางแผน ประสานงานให้ความรู้ต่อชุมชนเพื่อร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป และเป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างโรงเรียน บ้าน และท้องถิ่น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชนศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม

7.4.3 การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การนำเอาแหล่งวิชาการจากโรงเรียนและชุมชนมาสร้างหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นการส่งเสริมทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สถาบัน และวัฒนธรรมพื้นบ้านทำให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาในโรงเรียนได้และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคือให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้นจากการประกอบอาชีพเสริมจากการเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7.4.4 การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน หมายถึง การส่งเสริม ฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชนให้ยั่งยืนสืบสานวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้สืบทอดต่อคนรุ่นหลังซึ่งจะได้เรียนรู้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์ความคิดของชุมชนเป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยว เป็นศูนย์รวมทางจิตใจและเป็นสัญลักษณ์ของชุมชนต่อไป

7.4.5 การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การรับส่งข่าวสารต่อชุมชนและโรงเรียนให้ทราบถึงปัญหาและวิธิดำเนินงานของโรงเรียนเป็นการติดต่อสื่อสารที่ดีมีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ชุมชนทราบสร้างความเชื่อถือและมั่นใจตลอดจน ความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนโดยกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

7.5 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แบ่งตามระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2546 แบ่งเป็น

7.5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1- 120 คน

7.5.2 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การดำเนินงานวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามันจังหวัดยะลา ผู้วิจัยคาดว่าจะเกิดประโยชน์ดังนี้

8.1 สถานศึกษาได้ทราบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่าอยู่ในระดับใดสามารถใช้ประกอบในการบริหารจัดการศึกษา

8.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 มีข้อมูลบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบในการตัดสินใจในการบริหารงานเขตพื้นที่อำเภอรามันจังหวัดยะลา

8.3 ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ประกอบในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่
 - 1.1 ความหมายของบทบาทและหน้าที่
 - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทที่สำคัญ
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.1 ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.3 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.4 อำนาจหน้าที่คณะกรรมการของสถานศึกษาในอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา
3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
 - 3.1 ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
 - 3.2 กลยุทธ์หรือเทคนิคการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
 - 3.3 ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
 - 3.4 หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
 - 3.5 วิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา
 - 4.1 สภาพภูมิศาสตร์และที่ตั้งของอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา
 - 4.2 สภาพการศึกษาของครูนักเรียนในเขตอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่

1.1 ความหมายของบทบาทและหน้าที่

บทบาท (Role) เป็นเรื่องของพฤติกรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบ(Function) เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใด ก็ควรแสดงพฤติกรรมให้ตรงและเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบมีผู้ให้คำนิยามว่า “ บทบาท” (Role)ไว้หลายความหมาย ตามที่มาดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง การทำตามบท การทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525: 435)

มงคล ศรีไพวรรณ (2532 :22) กล่าวว่า “ บทบาท” เป็นการแสดงออกในการปฏิบัติงานของบุคคล ตามหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะเป็นผลกระทบมาจากระดับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เจตคติ พื้นฐานความเชื่อค่านิยม และความต้องการส่วนตน เป็นต้น โดยจะผสมผสานกับหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดให้ปฏิบัติในตำแหน่งตามภารกิจ

บุญญา สาทร (2538 : 259) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่เป็นสิ่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ได้รับการคาดหวังให้เขาทำบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่และหมายถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่บุคคลนั้นครองอยู่ บทบาทหน้าที่จึงหมายถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่บุคคลนั้นครองอยู่บทบาทหน้าที่จึงหมายถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่ต้องกระทำและบรรดาสีทธิต่างๆ

วันทนีย์ เรืองทรัพย์ (อ้างถึงในธีระ รุญเจริญ ,2547 :10-11) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาเป็นหลักอาจมาจากหลายอาชีพแต่ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนเหมาะสมสามารถช่วยทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้เสนอว่าคณะกรรมการสถานศึกษาควรประกอบด้วย นักธุรกิจ ที่มีประสบการณ์และเทคนิคการทำงานตามแนวทางใหม่ทันสมัย มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรและมีประสิทธิภาพในการทำงาน นักกฎหมาย ที่สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมายต่างๆ นักการศึกษาที่สามารถให้คำแนะนำด้านการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดและประเมินผล พระภิกษุ ที่สามารถช่วยทำหน้าที่สอนจริยธรรมให้แก่นักเรียนคอยชี้แนะและให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม นักการเมืองท้องถิ่น สามารถระดมทุน ทรัพยากร ศิษย์เก่าเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียน

ประทีพย์ คนทัต (2545 : 20) ได้อธิบายความหมายของบทบาทไว้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ แสดงออกของบุคคลแต่ละกลุ่มและรูปแบบพฤติกรรมที่คาดหวังตามตำแหน่งหน้าที่ หรือการ แสดงออกของบุคคลแต่ละบุคคล ตามความมุ่งหวังของสังคม โดยให้ความหมายของ “ บทบาท ” ไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน (norms) ความคาดหวัง (expectations) ข้อห้าม (taboos) ความรับผิดชอบ (responsibility) และอื่นๆ ที่มีลักษณะที่มีลักษณะในตนเองเดียวกันซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคม ที่กำหนดให้บทบาทตามความนี้คำนึงถึงบุคคลน้อยที่สุดแต่มุ่งไปที่ การชี้บ่งถึงหน้าที่อันพึงกระทำ

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเองที่จะคิดและปฏิบัติ เมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นๆนั่นเอง

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ และคณะ (2528:64) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนไว้ดังนี้

1. บทบาทในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายนโยบายและกำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ กัน ตามระดับของการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ เช่น การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตีความ ข้อมูล และเสนอแนวทางเลือก การมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือก และข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแนวนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น

2 บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การสอนซึ่งต้องได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งชุมชนควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่โรงเรียนว่า ประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นอย่างไร

3. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรแก่โรงเรียน ได้หลายลักษณะและหลายรูปแบบ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ. ศ. 2543 นั้น สำคัญมากคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้จำเป็นต้องรับรู้บทบาทตนเองอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ใน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรและให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน

อรัญ ก้าวพานิช (ป 2535: 33- 34) ได้สรุป วิธีการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. มอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบ อาจตั้งเป็นแผนหรือฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2. กำหนดแผนงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน
3. จัดให้มีการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน โดยวิธีต่างๆ เช่น ผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือขอความร่วมมือจากสื่อมวลชน จัดนิทรรศการผลงานนักเรียน จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน
4. การออกพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองและประชาชนในวาระที่เหมาะสม
5. จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาหรือที่ปรึกษาโรงเรียน
6. จัดตั้งชมรมหรือสมาคมครูและผู้ปกครอง สนับสนุนให้มีสมาคมศิษย์เก่า
7. รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและประชาชน เรื่องที่เกี่ยวกับที่โรงเรียนเผยแพร่ให้ทราบ
8. ควรให้นักเรียน ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คณงานภาวโรง ได้รับรู้ข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อสนับสนุนการประชาสัมพันธ์
9. โรงเรียนควรจัดกิจกรรม เช่น แข่งขันกีฬาและกรีฑา การแสดงของนักเรียน จัดงานพิธีรับประกาศนียบัตรจัดงานวันสำคัญ แล้วเชิญผู้ปกครองและประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม หรือ มาเยี่ยมชมกิจกรรมของโรงเรียน

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542:70) กล่าวว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนพัฒนาจนมีความเจริญรุ่งเรือง เพราะโรงเรียนกับชุมชนต้องอยู่คู่กัน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจึงจำเป็นต้องเป็นกระบวนการสองทาง คือ โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุนโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะต้องกำหนดบทบาทว่าจะสนองความต้องการของชุมชนอย่างไร และดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชุมชนทั้งนี้ รุ่ง แก้วแดง (2546 :152-153) เสนอแนะว่าโรงเรียนต้องเปลี่ยนมุมมอง ต่อชุมชนใหม่ ไม่มุ่งขอเงินบริจาคหรือระดมทรัพยากรจากชุมชนแต่ฝ่ายเดียวแต่ต้องให้เกิดดีให้ความสำคัญต่อชาวบ้านทำตัวเป็นผู้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะ อย่างยิ่งโรงเรียนต้องร่วมมือกับสถาบันต่างๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน

บีเบ๊ะ หะยีสามะมาะ (2540:36) กล่าวว่า กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถดำเนินการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนและหน่วยงานอื่น มีดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ครูออกเยี่ยมเยียนครอบครัวนักเรียน
2. มีส่วนในการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานในการพัฒนาชุมชน
3. ขอความร่วมมือหรือขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานในการพัฒนาชุมชน
4. เชิญผู้มีความรู้มาให้ความรู้แก่ประชาชน
5. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาให้นักเรียน
6. เชิญบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นเกียรติในโอกาสพิเศษต่างๆ
7. ร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อจัดทำกองทุนการศึกษา

ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่าง โรงเรียนและชุมชนและหน่วยงานอื่นเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างกันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนและประชาชนโดยส่วนร่วมเราการทำงานใดๆ หากทุกฝ่ายทุกหน่วยงานมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดี ย่อมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานนั้นๆ ส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

การให้ชุมชนมีส่วนเข้าร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานของโรงเรียนนั้นอาจกระทำดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2543 : 51)

1. เข้าร่วมหรือชมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น การแข่งขันกีฬา กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ กิจกรรมวันเมลิด กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมอื่นๆที่โรงเรียนจัดขึ้น
2. การปฐมนิเทศ นักเรียนใหม่โรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใหม่ มาร่วมประชุม ในการปฐมนิเทศ เพื่อจะได้ทราบระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและจะได้ช่วยกัน กวดขันบุตรหลานของตนเองให้ปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
3. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ โรงเรียนในรูปของคณะกรรมการ ตามควรแก่กรณี การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิด
4. การร่วมปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน ชุมชนอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนได้ ทั้งด้านแรงงาน ความคิด และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้โรงเรียนพัฒนาขึ้นทุกทุกด้าน สามารถดำเนินงานตามภารกิจได้ดีขึ้น
5. กิจกรรมอื่นๆ โรงเรียนสามารถให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนได้อีกอย่างหลากหลาย แล้วแต่ลักษณะของพื้นที่ กฎระเบียบที่กำหนด

อุทัย คุลเกษม (2540 :100) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การดำเนินงานของโรงเรียนควรก่อผลให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เพิ่มมากขึ้นจากทุกฝ่ายคือ

1. ด้านปริมาณ มีชาวบ้านและภาคอื่นๆ ทั้งในชุมชนและนอกชุมชนเข้าร่วมด้วยมากในขึ้น หลากหลายขึ้นทั้งส่วนบุคคลและกลุ่ม

2. ในด้านคุณภาพ

2.1 การมีส่วนร่วมต้องมีทั้งการร่วมคิด ร่วมเสนอแนะร่วมตัดสินใจ ร่วมเลือกสรร ร่วมดำเนินการ บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ไม่ใช้การมีส่วนร่วมในฐานะของผู้รับเชิญมาเข้าร่วม

2.2 บทบาทของการมีส่วนร่วม ขยายจากด้านการศึกษาโดยเฉพาะ ไปสู่การสร้างเสริมเข้มแข็งในปัจจัยอื่นๆ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543:50) กล่าวว่าโรงเรียนมีภารกิจในการจัดการศึกษาเพื่อสมาชิกของชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนรับรู้ปัญหา ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับทราบผลการดำเนินงานจะช่วยให้โรงเรียนและชุมชนมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนอันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

การศึกษากับชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ได้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือ ความอนุเคราะห์จากองค์กรภายนอกนอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรที่มีความใกล้ชิดและช่วยเหลือสถานศึกษาคือชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนนั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนต้องพยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนควรเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของชุมชนและความเจริญก้าวหน้าของชุมชนก็เป็นผลจากความกำหนดวัตถุประสงค์ของประเมินผลการพัฒนาองค์กร

1. การประเมินผลทั้งระบบ

1.1 การประเมินผลกระทบบันเกิดจากการใช้เครื่องมือในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

1.2 การประเมินผลพลังและความตึงเครียดจากการกำหนดเป้าหมาย

2. กำหนดประเภทของข้อมูลที่เป็นและแหล่งข้อมูล

3. การเลือกวิธีการรวบรวมข้อมูล

4. วินิจฉัยระยะเวลาในการประเมินผลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยฝ่ายบริหาร

5. ข้อสังเกตบางประการในการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจการประเมินผลภายในองค์กร

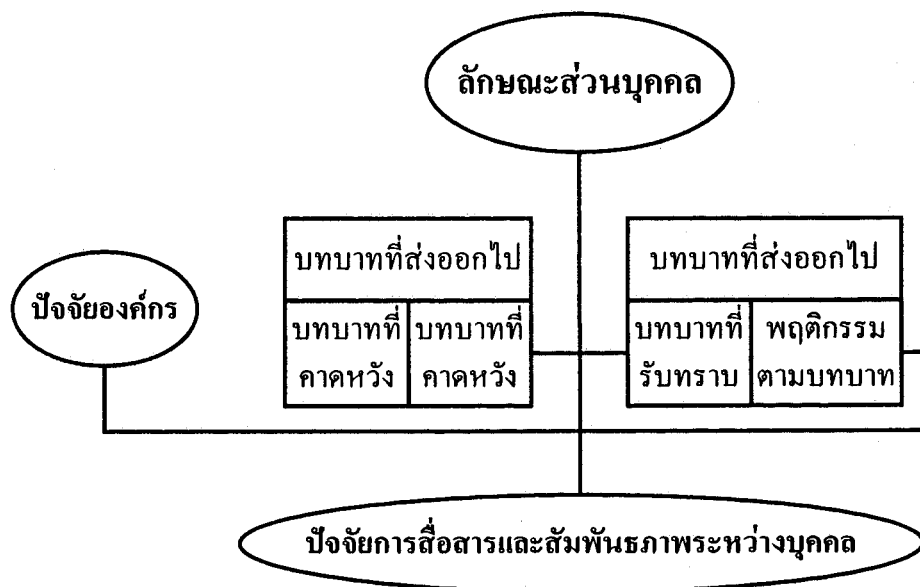
5.2 ข้อมูลมากเกินไปจนจำเป็น

บทบาท คือ การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคล ที่แสดงออกมาตามตำแหน่งหน้าที่ที่ดำรงอยู่ในขณะนั้นซึ่งจะต้องขึ้นอยู่กับสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งและยังต้องเป็นไปตามความคาดหวังของตนเองและผู้อื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันด้วย

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทที่สำคัญ

บทบาทถือเป็นหัวใจของทฤษฎีองค์การและองค์การก็คือ “ระบบของบทบาท”

ประทีพย์ คนทัด (2545:19) กล่าวว่าบทบาท คือพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบและพฤติกรรมตามความคาดหวังจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งทั้งหมดนี้ จะต้องขึ้นอยู่กับอัตมโนทัศน์ของคนที่แสดงพฤติกรรมและจากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น บทบาทและความสำคัญของชุมชนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะดำเนินไปเป็นอย่างดี เนื่องจากต่างฝ่ายต่างเห็นประโยชน์และก่อประโยชน์ให้แก่กันและกัน โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชนมีหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นจะต้องสร้างความสัมพันธ์และชุมชน ใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ และในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนให้ความสนับสนุนโรงเรียน นอกจากนี้ในฐานะที่โรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนเป็นไปในแนวทางที่เหมาะสม ความสัมพันธ์กับการให้การศึกษาของโรงเรียนบุคลากรของโรงเรียนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจชุมชนเป็นอย่างดี

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการรับรู้ในบทบาท ของเค็ทซ์ และคานัน (อ้างในประทีพย์ คนทัด 2545: 23)

จากแบบจำลองการรับรู้ในบทบาท จะเห็นได้ว่าปัจจัยองค์การ ปัจจัยบุคคล ตลอดจนปัจจัยการสื่อสาร และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล มีอิทธิพลต่อการรับรู้ในบทบาท โดยที่แต่ละปัจจัยมีตัวแปรหลายประการ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ในบทบาท ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านองค์การ ที่มีผลต่อกระบวนการรับรู้ในบทบาท ได้แก่ โครงสร้าง ระดับความต้องการในบทบาท ลักษณะงาน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การปฏิบัติในองค์การ 2) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ สถานภาพ ความต้องการ ค่านิยมการศึกษา ความสามารถ อายุ เพศ อาวุโส และ 3) ปัจจัยการสื่อสารและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ได้แก่ การสื่อสาร ความถี่ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สถานที่ตั้งทางกายภาพ ความสามารถมองเห็นกันได้ ข้อมูลย้อนกลับและการมีส่วนร่วม บทบาทและความคาดหวังเป็น สิ่งจำเป็นในการทำหน้าที่ของทุกองค์การ บทบาท จึงมีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมที่ถูกคาดหวัง ตามสถานภาพตำแหน่ง รวมทั้งเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมที่สังคมมีต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้น (Katz and Rosenzweig อ้างใน ประทีพย์ คนทัด 2545 : 23) ซึ่งแนวคิดของ เกตเชลล์ และ กูบา (อ้างใน ประทีพย์ คนทัด 2545: 23) กล่าวว่า บทบาทมีความสำคัญมากและบทบาทจะถูก นิยามตามความคาดหวัง ลักษณะของบทบาทเป็นสิ่งที่แสดงถึงตำแหน่ง และสถานภาพในสถาบัน มักถูกนิยามตามความคาดหวัง หรือบรรทัดฐานของสิทธิและหน้าที่ หรือตำแหน่ง นอกจากนี้ บทบาทยังเป็นสิ่งที่แปรเปลี่ยนได้ โดยบทบาทจะมีความหมายเปลี่ยนไปตามบทบาทอื่น ๆ ในระบบนั้น

สรุปว่า การรับรู้ในบทบาท เป็นสิ่งจำเป็นในการทำหน้าที่ของทุกองค์การ ลักษณะของบทบาทส่วนหนึ่ง คือความคาดหวังจากบุคคลต่อผู้ดำรงบทบาท ฉะนั้นการรับรู้ในบทบาทที่ ถูกต้องและชัดเจน จะมีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลขององค์การ รวมถึงบทบาทดังกล่าว สามารถแปรเปลี่ยนได้ตามความคาดหวังของผู้อื่น และตามสถานภาพของตำแหน่งในองค์การ

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นคณะบุคคลซึ่งมีความสำคัญที่จะทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาในฐานะเป็นองค์กร อย่างเป็นทางการที่จะมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกของชุมชน คณะบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้มีตั้งแต่ในอดีตจะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องของภารกิจ ผลัดเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย ซึ่งอาจนำมากล่าวได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 : 8-10) ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2428 ศูนย์การศึกษาอยู่ใน

ชุมชนมีบ้านกับวัดร่วมกันจัดการศึกษาที่มีระบบระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนแต่เป็นการดำเนินการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ พ.ศ. 2428 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่มีระบบระเบียบปฏิบัติแน่นอนมากขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2452 ได้แต่งตั้งกรรมการตำบลประกอบด้วยกรรมการ 3 คนคือกำนันหรือหัวหน้าตำบล 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญและมีความจำเป็นในการบริการและการจัดการศึกษามากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากเหตุผลหลายประการคือ(ธีระรุญเจริญ, 2547 : ฉ - ฎ) การปฏิบัติผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษามีฐานะทางกฎหมายรองรับ ได้แก่

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 40 ว่า “ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ” ซึ่งเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษามีฐานะทางกฎหมายเป็นครั้งแรก เพื่อช่วยเป็นหลักประกันและรับรองความมั่นใจในการกระจายอำนาจตามมาตรา 39
- 2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวเปิดโอกาสให้ได้องค์คณะบุคคลเข้ามาบริหารงาน อำนาจหน้าที่ในการบริหาร โดยตรงมากขึ้น
- 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาจึงเป็นตัวแทนชุมชนในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา
- 4) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาในมาตรา 38 โดยจะออกรายละเอียดอำนาจหน้าที่องค์ประกอบและการได้มาเป็นกฎกระทรวงต่อไป

2.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามมาตรา 40 กำหนดไว้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาประกอบด้วยผู้แทนและผู้ทรงคุณวุฒิหลายฝ่ายได้แก่ 1) ผู้แทนผู้ปกครอง 2) ผู้แทนครู 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา 6) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ 7) ผู้ทรงคุณวุฒิ 8) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มตามศักยภาพที่สุด โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจงให้คณะกรรมการและกรรมการสถานศึกษาทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจนด้วย ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการคุณสมบัติหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 แล้ว ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2546 เป็นต้นไป

2.3 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชน ตั้งขึ้นโดยชุมชน เพื่อประโยชน์ของชุมชน โดยตรงการดำเนินงานของโรงเรียนซึ่งได้รับงบประมาณจากรัฐก็ได้มาจากเงินภาษีอากรของประชาชนทุกคน โรงเรียนจึงต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน การที่จะตอบสนองความต้องการของชุมชนหรือประชาชนได้ดีที่สุดคือการให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการบริหารจัดการโรงเรียนในด้านต่างๆ

บทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาตามแนวคิดของไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2525:64-92) สรุปได้ 3 ประการคือ

1. บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน
2. บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน
3. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรแก่โรงเรียน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้ตามระเบียบมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งตามระเบียบนี้จำเป็นต้องรับรู้รับบทบาทของตนเอง และรอบรู้ในเรื่องของการจัดการศึกษาพอสมควรเพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดแนวทางไว้(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543 :29 -44)มีดังนี้

บทบาทหน้าที่การกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
คณะกรรมการควรมีบทบาทที่สอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียนดังนี้.-

1. ด้านวิชาการ

1.1 มีส่วนร่วมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น

1.2 ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.3 รับทราบ มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ด้านงบประมาณ

- 2.1 มีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
- 2.2 มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการการบริหารการเงินและการจัดการหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

- 3.1 มีส่วนร่วมในการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม
- 3.2 มีส่วนร่วมในการจัดการสวัสดิการและเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในสถานศึกษา

4. ด้านการบริหารทั่วไป

- 4.1 มีส่วนร่วมในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
- 4.2 มีส่วนร่วมในการรับทราบ ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบาย และแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นและรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
- 4.3 มีส่วนร่วมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะประสาน ส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาตามที่กฎหมายระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด
- 4.4 มีส่วนร่วมให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติ ฯลฯ ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด

4.5 มีส่วนร่วม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

4.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ธีระ รุญเจริญ ,2547 :12-13) กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีหน้าที่ 2 ประการ คือ 1)กำกับกิจกรรมของโรงเรียน 2) สนับสนุนและส่งเสริมกิจการของโรงเรียน ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการกำหนดไว้กว้าง ๆ หากต้องการความชัดเจนและความสะดวกในการดำเนินการ ควรจะต้องกำหนดรายละเอียดในเชิงปฏิบัติไว้ด้วย ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกระเบียบฯ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ขึ้น และได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ในข้อ 13 ของระเบียบ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ
7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา
8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งรัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน

11. แต่งตั้งที่ปรึกษาและ / หรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร

12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

2.4 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รวมทั้งอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลที่จะเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร ข้าราชการครู สรุปลำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 10-11)

1. กำกับการดำเนินงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา
3. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการ ศึกษากำหนด
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นมีหลายประการด้วยกัน การศึกษาใน โรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้ครูกับผู้ปกครอง นักเรียนและประชาชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เป็นปัญหาต่อ การศึกษาเพื่อปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพื่อใช้ ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ ทำให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดี โรงเรียนเป็น แหล่งคัดเลือกคนให้ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนให้ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งรวม สาขาวิชาต่างๆ โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอด วัฒนธรรม โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน และ โรงเรียนและชุมชนมีจุดหมายเดียวกัน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่ง สำคัญในการบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาแนวทางการ

ดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

3.1 ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากการศึกษาพบว่าผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

พินิจดา วีระชาติ (2542 : 44) ให้ความหมายว่า คือการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในแหล่งที่สามารถค้นหาและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน

กิติมา ปรีดีคิดล (2532 : 237) ให้ความหมายว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการในกาวางแผน การควบคุม การประสานงาน การจัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน และโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน

ประทีป สยามชัย(2526: 57) ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นความสัมพันธ์สองทาง คือจากชุมชนสู่โรงเรียนและโรงเรียนสู่ชุมชนไม่ใช่เป็นการติดต่อจากโรงเรียนไปสู่ชุมชนอย่างเดียวหรือจากชุมชนมาสู่โรงเรียนแต่อย่างเดียวเพราะความสัมพันธ์อย่างแท้จริงจะต้องเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย

วิไลวรรณ วิทย์โรจน์ (2525: 233) ให้ความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่ากระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนเข้าใจการดำเนินงานและความต้องการของโรงเรียนขณะเดียวกันก็จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เสียภาษีอื่นๆ ตัดสินใจถูกต้อง เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างไร

จากความหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนและชุมชนดังกล่าวพอสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนหมายถึง การดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน อันจะเป็นหนทางให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น

สุวัฒน์ มุทเมธา (2524 :104 - 111) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยสรุปดังนี้

1. การศึกษาในโรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะโรงเรียนให้การศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งมาจากชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (นักเรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลในชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง)บุคคลในชุมชนก็จะดำรงชีวิตตามนักเรียนไปด้วยจึงถือว่าโรงเรียนให้การศึกษา โดยทางอ้อมแก่บุคคลในชุมชนนั่นเอง

2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคือ ให้ประชาชนยอมรับว่าสถานศึกษา หรือโรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญของชุมชน เป็นสิ่งมีค่าของทุกคน ช่วยทำให้ความเป็นอยู่ของ ประชาชนในชุมชนดีขึ้น ดังนั้นประชาชนในชุมชนย่อมมีความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของ โรงเรียนยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือ โรงเรียน อาจจะเป็นเงิน วัสดุสิ่งของ แรงงาน และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน

3. ทำให้ครูกับผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชนมีความเข้าใจซึ่งกันและ กันเพราะโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันดี แต่ถ้าโรงเรียนกับชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กันจะ ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น โรงเรียน และครูถูกกล่าวหาบ้าง ถูกตำหนิบ้าง

4. เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เป็นปัญหาต่อการศึกษาในชุมชนแต่ละแห่ง มักจะมีผู้ที่มีปัญหาไม่เข้าใจในการศึกษา ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ไม่ให้ความร่วมมือ กับโรงเรียน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะช่วยแก้ปัญหาได้

5. เพื่อปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือ สนับสนุนจากชุมชนจะต้องใช้ทรัพยากรต่างๆ ของชุมชน จะต้องให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้รับจากการ เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันและนำไปเผยแพร่แก่ชุมชนได้ และนอกจากโรงเรียนให้การศึกษาเพื่อ พัฒนาบุคคลแล้วยังมุ่งพัฒนาชุมชนไปด้วยดังนั้นหลักสูตร และการเรียนการสอนของโรงเรียน จะต้องปรับปรุงตามความต้องการของชุมชนด้วย

6. เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์เพราะในชุมชนมีทรัพยากรทั้ง ทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สถาบัน และวัฒนธรรมพื้นบ้านมากมาย ทรัพยากรเหล่านี้ย่อม นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในโรงเรียนได้

7. เพื่อให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดี ทั้งในด้านปัญหาของชุมชน ความต้องการของชุมชน ทรัพยากรในชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้ช่วยแก้ปัญหาและปรับปรุง หลักสูตรให้เหมาะสมกับชุมชน

สรุป โรงเรียนและชุมชนมีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับ โรงเรียน เป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน และโรงเรียนยังเป็น ส่วนหนึ่งของชุมชนด้วย โรงเรียนและชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และความจำเป็นใน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นมีหลายประการด้วยกัน การศึกษาในโรงเรียน สัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้ครูกับผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เป็นปัญหาต่อการศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพื่อใช้ทรัพยากรของ

ชุมชนให้เป็นประโยชน์ ทำให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดี โรงเรียนเป็นแหล่งคัดเลือกคนให้ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนให้ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งรวมสาขาวิชาต่างๆ โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอด วัฒนธรรม โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนและโรงเรียนและชุมชนมีจุดหมายเดียวกัน

3.2 กลยุทธ์หรือเทคนิคในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการบริหาร การศึกษายุคปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องศึกษาแนวทางการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด

เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน และโรงเรียนยังเป็นองค์กรและตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชน อีกด้วยดังนั้น โรงเรียนกับชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534:26-27) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งรวมวิชาการสาขาต่างๆเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของชุมชนได้

2. เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งผลิต พัฒนา และคัดเลือกสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน

3. เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชน

4. เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชนกิจกรรมและบริการต่างๆเกิดขึ้นที่

โรงเรียน

5. เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยผลิตวิชาการใหม่ๆให้กับชุมชน

6. เพราะโรงเรียนอาศัยภาษีและการสนับสนุนจากประชาชน

7. เพราะโรงเรียนต้องการความสนับสนุนและอุปถัมภ์ต่างๆจากประชาชน

สุทธิวรรณ ดันดิรจนาวงศ์ (2546:35) ปัจจัยที่ส่งเสริมเกี่ยวกับชุมชนในการจัดการศึกษา จำแนกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา เมื่อมีเศรษฐกิจดี โครงสร้างทางเศรษฐกิจก็เข้มแข็ง

1.2 ปัจจัยด้านการเมืองการปกครองและระบบราชการ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายสำคัญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้

อย่างกว้างขวางหลากหลาย มีการกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่น ทำให้ความเห็นของประชาชนมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ชี้นำการปฏิบัติได้

1.3 ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีได้แก่ ความเชื่อตามหลักพุทธศาสนา ค่านิยมกว่าการทำบุญให้ทานเป็นการสร้างความดี เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมในด้านการบริจาค และสนับสนุนทรัพยากรอื่นๆอีกทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารช่วยให้ข่าวสารของสถานศึกษาสามารถสื่อสารไปถึงชุมชนอย่างรวดเร็ว

2. ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่

2.1 ความศรัทธาที่ชุมชนมีต่อการศึกษาและสถานศึกษา เกิดจากการจัดการศึกษาได้ผลดี ครูเอาใจใส่ต่อเด็กดี ผู้บริหาร ครูเป็นคนดี และเป็นที่ยอมรับ

2.2 ความรู้สึกว่าสถานศึกษาเป็นของชุมชน ได้แก่สถานศึกษาตั้งอยู่ในชุมชน คนในชุมชนมีส่วนร่วมก่อตั้งทำนุบำรุง สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.3 สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น การที่บุคคลในชุมชนเป็นกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า หรือผู้มีอุปการคุณแก่สถานศึกษา สิ่งเหล่านี้กระตุ้นให้ผู้มีสถานภาพเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

2.4 สถานภาพในชุมชน ได้แก่ สถานภาพที่คนในชุมชนให้การยอมรับนับถือ หรือเป็นผู้มีเกียรติในชุมชน เช่น สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าอาวาส ผู้นำชุมชน ฯลฯ สถานภาพเช่นนี้เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2.5 ความคาดหวังของบุคคลในชุมชนต่อสถานศึกษา เช่นคาดหวังว่าสถานศึกษาที่ตนเองมีส่วนเกี่ยวข้องจะเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และรักษาคุณภาพที่ดีไว้ตลอดไป

2.6 ระบบเครือข่ายที่เข้มแข็งของชุมชน การที่ชุมชนจัดเครือข่ายภายในชุมชนได้เข้มแข็งกว่าจะเข้ามาร่วมกับสถานศึกษาได้สูงกว่าชุมชนปกติ

2.7 การมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งเช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหาร โรงเรียนและเจ้าอาวาส ตลอดจนอดีตผู้บริหาร โรงเรียน อดีตครู แพทย์ประจำตำบล หรือบุคคลที่ชาวบ้านนับถือ ล้วนเป็นผู้นำที่ช่วยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาได้

2.8 ความห่วงใยต่อบุตรหลาน เช่น ด้าน สวัสดิภาพการจราจร หรือภัยจากยาเสพติด ฯลฯ ทำให้ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.9 ชุมชนสนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษา ถือเป็น การได้พลังสำคัญจากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาต่อไป

3. ปัจจัยด้านสถานศึกษา จำแนกออกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

3.1 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะโน้มน้าวชักจูงให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน สามารถในการทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาได้ดี ให้เกียรติและให้กำลังใจแก่ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา มีความประพฤติและความรู้ความสามารถดี

3.2 ปัจจัยเกี่ยวกับครูผู้สอนในสถานศึกษา ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สร้างควมศรัทธาและส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษา ครูควรเป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีความรักผูกพันและรู้สึกว่าเป็นเจ้าของสถานศึกษา มีความสนใจเด็กและเอาใจใส่การเรียนการสอนเป็นอย่างดี และสมัคครสมานสามัคคีในกลุ่มครูด้วยกัน

3.3 ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษา ได้แก่ การที่สถานศึกษาเป็นผู้เข้าไปขอความร่วมมือจากชุมชน การสร้างระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การสร้างระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงได้ครอบคลุม ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกับชุมชนได้อย่างทั่วถึง การให้ความเอื้อเฟื้อกับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและการสร้างความมั่นใจกับชุมชนว่าผู้เรียนจะได้รับความปลอดภัย มีความรู้ความสามารถและความประพฤติดี

3.4 ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษามีนโยบายและแผนงานที่ดีและเผยแพร่ให้ชุมชนทราบ การปฏิบัติงานด้านการเงินมีความเชื่อถือใช้เงินอย่างประหยัดและโปร่งใส สถานศึกษามีชื่อเสียงดีโดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนและมีการพัฒนาที่ดี ชุมชนเห็นความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.3 ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีความมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้ได้ผลดีที่สุด และให้ผลที่ได้จากการศึกษานั้นเป็นประโยชน์ต่อชุมชนด้วยได้ มีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ดังนี้

พนิจดา วีระชาติ (2542 : 51- 52) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีความมุ่งหมายสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อสร้างเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพราะสัมพันธ์ภาพจะเป็นเครื่องเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มาร่วมมือกันปฏิบัติการต่างๆ ที่มีอยู่ให้บรรลุจุดหมายอันเดียวตามที่กำหนด

2. เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสาธารณชนสมบัติที่ชุมชนเป็นเจ้าของอยู่แล้วหากแต่มอบหมายให้คณะครูเป็นรับผิดชอบดำเนินการซึ่งมีครูใหญ่เป็นหัวหน้า

3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน กิจการต่างๆ แบ่งเป็นหลายประเภทเช่น การกำหนดความมุ่งหมายและนโยบาย กิจการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน กิจการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ตลอดจนการพัฒนาด้านวิชาการ เช่น หลักสูตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงในอันที่จะพัฒนาบุคลากรของเขา

4. เพื่อฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน ในชุมชนที่มีวัฒนธรรมประจำอยู่มากมายทั้งที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณี และศาสนา วัฒนธรรมเหล่านี้เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์ความคิดของชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เป็นศูนย์รวมทางจิตใจ และเป็นสัญลักษณ์ของชุมชน ชุมชนจะรักษา และหวงแหนอย่างยิ่ง หากโรงเรียนทำการฟื้นฟู และถ่ายทอดให้แก่เยาวชน ชุมชนจะให้ความร่วมมือทุกประการเพราะชุมชนจะมองเห็นว่าโรงเรียนกระทำการเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับ โรงเรียนเป็นที่ยอมรับว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานของชุมชน ดำเนินงานพัฒนาคนสำหรับชุมชน โรงเรียนกับชุมชนจึงมีการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันในทุกกรณี การดำรงชีพในชุมชนควรจะเป็นหลักสูตรของโรงเรียน ปฏิบัติการต่างๆ ควรเป็นของชุมชน โรงเรียนเป็นเพียงสถานที่ฝึกหัดให้เท่านั้น

สุทธวัช ศรีธวัช(2532 :10) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ 9 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับกิจการและข่าวสารของโรงเรียน
2. รับทราบข่าวสารการเคลื่อนไหวภายนอกเพื่อประโยชน์ของโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาจนเกิดความรู้สึกรู้ว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนในระบบของประชาธิปไตยที่ต้องสนใจต่อการศึกษาและช่วยกันสนับสนุน

4. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลจัดการศึกษาของโรงเรียน
5. ส่งเสริมชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการวางแผนเป้าหมายการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอน

6. สร้างความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่าง โรงเรียน บ้าน และท้องถิ่น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางชุมชน ศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม

7. เสนอความรู้ทางด้านความก้าวหน้าและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่นๆในสังคม

8. เพื่อให้หนทางในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนกับชุมชน

9. แก้ไขข้อข้องใจในสิ่งที่ประชาชนเข้าใจโรงเรียนผิดช่วยให้ประชาชนมองโรงเรียนในแง่ดีด้วยความเชื่อถือและนิยมนกข่อยง

3.4 หลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

เนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นงานที่โรงเรียนต้องไปเกี่ยวข้องกับชุมชนไม่ว่าจะโดยการออกไปหาชุมชน หรือนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียนก็ตามการดำเนินการจำเป็นจะต้องมีการวางแผนจัดดำเนินงานอย่างรอบคอบและตั้งใจจริงหลักเกณฑ์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดดังนี้

Stoops และ Rafferty (อ้างใน อรรถย ทิพนนคร 2547 :29) ได้สรุปหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 5 ประการ คือ

1. ต้องมีทั้งการให้และการรับข่าวสารต่อชุมชนคือบุคลากรในโรงเรียนจะต้องทราบความเป็นไปของชุมชนและขณะเดียวกันในโรงเรียนก็ต้องแถลงให้ประชาชนทราบถึงปัญหาและวิธีดำเนินงานของโรงเรียน

2. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะได้ผลอยู่ที่การใช้วิธีการหลายๆทางในเวลาเดียวกัน

3. ต้องพยายามให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนให้มากขึ้น

4. งานที่จัดทำนั้น ควรเป็นงานที่ทำอย่างต่อเนื่องกัน

5. โรงเรียนควรให้ข้อมูลที่น่าสนใจและง่ายต่อการเข้าใจและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

บรรเทา กิตติศักดิ์ (ม.ป.ป.:189) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนว่าผู้บริหารกับคณะครูในโรงเรียนจะต้องมีแนวคิดในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่ตรงกัน จึงจะทำให้การสร้างความสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ให้แนวความคิดในการสร้างความสัมพันธ์ไว้ 3 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนมีค่ายิ่งต่อการจัดการศึกษาถ้าโรงเรียนให้การศึกษามีคุณภาพแล้วก็จะเป็นที่เชื่อถือของประชาชน ชุมชนจะเข้ามามีบทบาทให้ความช่วยเหลือและพัฒนาโรงเรียนมากขึ้น

2. การจัดการศึกษาจะต้องมีอิสระและเสรีภาพในทางวิชาการ ผู้บริหารและคณะครูจะต้องไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความคิดของคนในชุมชนที่ผิดต่อหลักการทางวิชาชีพแม้ว่าชุมชนจะให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน

3. การติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน การติดต่อสื่อสารที่ดีจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โรงเรียนจะต้องแจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนรับทราบอยู่เสมอ

จากหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า บุคลากรในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน การดำเนินการต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ตรงไปตรงมาไปในทางสร้างสรรค์มีความต่อเนื่องมีวิธีการหลายๆอย่าง คล่องตัว ยืดหยุ่น ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และ โอกาส

3.5 วิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในสภาพการณ์ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนยังไม่บรรลุผลอันก่อให้เกิดความร่วมมือมากนัก โดยเฉพาะในปัจจุบันโลกมีความก้าวหน้า การพัฒนาชุมชนต้องอาศัยหลายหน่วยงานเข้าร่วมพัฒนาท้องถิ่นจึงจะมีความเจริญเท่าทันกัน วิธีการที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้ดีที่สุดนั้น สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 20) ได้กำหนด บทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ที่จะต้องร่วมกันจัดกิจกรรมที่จะต้องนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน และนำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชน รวมถึงการให้บริการแก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของนักศึกษาดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมพิเศษผู้ปกครองของนักเรียนในวันเปิดภาคเรียน โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งด้านการสอน การอบรมปมนิสัย และการพัฒนาในด้านต่างๆ
2. เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียน เช่น มาชมการเรียนการสอน ชมการแสดงของนักเรียนชมนิทรรศการที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นต้น
3. เชิญผู้ปกครองมาร่วมแก้ไขปัญหบางอย่างเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เด็กก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด ฯลฯ
4. ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และ มีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน
5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรในเรื่องที่เขามีความถนัด และความชำนาญสูง เชิญมาเป็นกรรมการในงานที่โรงเรียนจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจร่วมกัน ถ้าเป็นไปได้อาจเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานของโรงเรียน ทั้งในด้านหลักสูตร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน

6. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองขึ้น เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

หลังจากที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนได้แล้ว โรงเรียนควรขยายความสัมพันธ์ไปสู่ชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบสร้างความเชื่อถือและความมั่นใจตลอดจน ความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน หรือให้ความช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน โรงเรียนอาจจะประเมินความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาละสนองความต้องการดังกล่าวให้ได้มากที่สุด และพยายามทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งในทางวิชาการและการพัฒนาท้องถิ่น

โรงเรียนอาจติดต่อขอความช่วยเหลือและความร่วมมือกับหน่วยราชการ ให้ท้องถิ่น เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย สถานีตำรวจ หน่วยพัฒนาชุมชน หน่วยปราบปรามยาเสพติด ศูนย์เยาวชน ศูนย์สุขภาพจิต หรือแม้แต่หน่วยงานของเอกชนที่ตั้งอยู่ในชุมชนนั้น ไม่ว่าจะ เป็นธนาคาร บริษัท ห้างร้านต่างๆ ที่มีอยู่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาและการแก้ปัญหาของชุมชนให้มากที่สุด

สรุป

แนวทางในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มี 5 ด้านด้วยกันคือ

1. การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนและโรงเรียนอันจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารการศึกษา
3. การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมทรัพยากรของโรงเรียนและชุมชนให้เกิดประโยชน์ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล และสถาบัน
4. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางจิตใจและเป็นสัญลักษณ์ของชุมชนและเป็นการฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน
5. การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นการประชาสัมพันธ์กิจการต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบสร้างความเชื่อถือและความมั่นใจตลอดจนความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา

สภาพภูมิอากาศ

จากสภาพภูมิประเทศที่อุดมไปด้วยภูเขาทำให้จังหวัดยะลามีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี ทำให้อากาศชื้น อบอุ่นในตอนกลางวันและอากาศเย็นในเวลากลางคืน

4.2 สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

สภาพทางเศรษฐกิจ

ด้านการเกษตร พืชหลัก ได้แก่ ยางพารา ข้าว ทุเรียน ลองกอง มะพร้าว เงาะ สับปะรด

ทางบวก ได้รับการส่งเสริมจากปัจจัยด้านการเกษตร บริโภค การเงิน ใช้จ่ายจากรัฐ การจัดงาน ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของอำเภอและจังหวัด

ทางลบ ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอก คือ สถานการณ์ความไม่สงบ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีปัญหาต่อเนื่องมา

สภาพทางสังคม

- ศาสนาอำเภอรามันนับถือศาสนาพุทธ 3,857 คน ร้อยละ 0.8 % นับถือศาสนาอิสลาม 80,028 คน ร้อยละ 17.3 % ของจังหวัดยะลา

- ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและการละเล่นพื้นเมือง ประเพณีแห่พระลุยไฟ ในตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน ประเพณีการละเล่นพื้นบ้าน คือ ซี่ละ หรือ ดิกา หรือ บือดิกา เป็นศิลปะการต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิธีการเล่นใช้เฉพาะมือ แขน ขา ลักษณะคล้ายมวยไทย

4.3 สภาพปัญหาทางการเมืองและการปกครองที่น่าสนใจในอำเภอรามัน

- สถานการณ์ความไม่สงบ

มีการก่อเหตุอย่างรุนแรงและต่อเนื่องซึ่งสามารถแยกแยะลักษณะการก่อเหตุได้ ดังนี้

1. การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายเจ้าหน้าที่ของรัฐ ครู พระสงฆ์ และราษฎรด้วยอาวุธปืนและของมีคม
2. การลอบวางระเบิด เพื่อทำลายชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการและสถานบริการของเอกชน
3. การก่อวินาศกรรมสถานที่ราชการ สาธารณูปโภค เส้นทางคมนาคม สถานบริการ ร้านค้า และสถานที่ชุมชน
4. การทำลายพืชสวน การข่มขู่ การคุกคามราษฎร
5. การราดน้ำมัน โปรมตะปูเรือใบ คัดค้น ไม้ขวางเส้นทางคมนาคม

6. การชุ่มโจมตีและลอบโจมตีเจ้าหน้าที่ ขณะปฏิบัติหน้าที่
7. การจับและทำร้ายตัวประกัน
8. ปล้นและแย่งอาวุธปืน จากป้อมยาม ที่พักสายตรวจ จุดตรวจ
9. การชุมนุมประท้วงและปิดล้อมเจ้าหน้าที่

4.4 สภาพทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของจังหวัดยะลา ในเขตอำเภอ ดังนี้

1. อำเภอเมือง	จำนวนโรงเรียน	48	โรงเรียน
2. อำเภอรามัน	จำนวนโรงเรียน	54	โรงเรียน
3. อำเภอกรงปินัง	จำนวนโรงเรียน	10	โรงเรียน
	รวมทั้งสิ้น	112	โรงเรียน

จำนวนครูและนักเรียนและโรงเรียนในอำเภอรามัน จังหวัดยะลาโรงเรียนในอำเภอรามัน มีทั้งหมด 54 โรงเรียน มีผู้บริหาร 61 คน มีครูผู้สอน 585 คน พนักงานราชการ 214 คน ครูอัตราจ้าง 20 คน ครูโอบาย 7 คน วิทยากรสอนศาสนา 43 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 11,044 คน สรุปรกรรมการสถานศึกษาขนาดเล็ก 405 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน รวมทั้งสิ้น 540 คน

4.5 สภาพความสัมพันธ์ของชุมชนกับสถานศึกษา

มีการส่งเสริม สนับสนุน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในและนอกโรงเรียน มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียนในเทศกาลวันสำคัญ โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนเป็นอย่างดี

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สุนทร ชอบทำดี (2534) ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องบทบาทคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน มีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนประสานงานให้มีการเผยแพร่ข่าวสารในที่ชุมชน และขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน โดยร่วมกิจกรรมของ

โรงเรียนด้านการให้บริการแก่ชุมชน มีส่วนร่วมเสนอแนะและประสานงานให้โรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่นให้บริหารความรู้แก่ประชาชนที่โรงเรียน และแสวงหาความช่วยเหลือจากชุมชนมาปรับปรุงอาคาร สถานที่ไว้บริการชุมชน ในด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน และสนับสนุนให้โรงเรียนมีบทบาทของความร่วมมือประชาชนร่วมกิจกรรมวันสำคัญที่โรงเรียน ช่วยพัฒนาโรงเรียนด้วยแรงงานช่างก่อสร้าง และวิทยากรซึ่งยังมีน้อยและแสวงหาความช่วยเหลือจากนักเรียนจากชุมชน โดยจัดอาหารกลางวัน ทู่นักเรียน และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในท้องถิ่นมีบทบาทแสวงหาความช่วยเหลือจากประชาชน นำมาสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนในการแข่งขันกีฬา งานวันเด็ก เข้าค่ายพักแรม จากกลุ่มบุคคล ศิษย์เก่าจัดตั้งกองทุนมูลนิธิเพื่อพัฒนาโรงเรียน ให้ข้อมูลและการให้บริการของโรงเรียนแก่หน่วยงานอื่น คือ วัด สถานีอนามัย สภาตำบล

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา มีปัญหาการประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่มีเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ประสานงาน แสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและไม่ทราบว่ามีหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียน ส่วนประชาชน ไม่กล้าบอกกิจกรรมของตนและยากจนไม่อาจช่วยเหลือได้

อภิชัย กุลชา (2536) ได้ศึกษาความพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตร วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนการบริหารทางวิชาการ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน 390 คนพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความพอใจการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนระดับปานกลางโดยผู้ปกครองมีความพึงพอใจในครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาและการบริการทางวิชาการมากกว่าด้านอื่นส่วนหลักสูตรวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเรียงลงมาตามลำดับ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมาเป็นอันดับสุดท้ายผู้ปกครองนักเรียนที่อาชีพและระดับการศึกษาต่างกันมีความพอใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนไม่ต่างกัน

จุฬาทรร ดิสุคนธ์ (2537) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาที่มีระบบสูงสุดในแต่ละหน้าที่ ทั้ง 4 ประการดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปัญหาในการปฏิบัติงาน พบว่ากรรมการศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำและโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามคำปรึกษาแนะนำของกรรมการศึกษาได้
2. ขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชนหน่วยงาน และส่วนราชการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ในท้องถิ่น จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์มาใช้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยหาวิธีการให้ผู้ปกครองเอาใจใส่นักเรียนและ ดูแลนักเรียนและดูแลแจ้งความประพฤตินักเรียนปัญหาในการปฏิบัติงานพบว่าประชาชนส่วนมากยังไม่ได้ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนเท่าที่ควร
3. เสนอแนะประสานงานให้โรงเรียนเข้าร่วมงานประเพณีในชุมชนให้ชุมชน อาศัยสถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมชั่วคราว งดรงค์การเลือกตั้ง การบริการข้อมูลข่าวสาร ให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นและเข้าร่วมพัฒนาหมู่บ้านปัญหาในการปฏิบัติงานพบว่าโรงเรียนขาดความพร้อมในการปฏิบัติงาน
4. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดกิจกรรมวันสำคัญและจัดหาเงินเพื่อพัฒนาโรงเรียน ปัญหาในการปฏิบัติงาน พบว่าคณะทำงานมีเวลาปฏิบัติงานน้อยมาก

สมัคร ชินบุตร (2538) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของกรรมการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาระดับประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ กรรมการศึกษาส่วนใหญ่ได้จากผู้นำชุมชนและจะได้รับการอบรมให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของ กรรมการศึกษา

ในด้านความคิดของกรรมการสถานศึกษาปรากฏว่า กรรมการศึกษาส่วนใหญ่เคย เป็นกรรมการศึกษามาก่อน คุณสมบัติของกรรมการศึกษาคือรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ของ ส่วนรวม มีความสนใจในด้านการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการทำงาน มีฐานะทางเศรษฐกิจ ค่อนข้างดี มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อทางโรงเรียนดี ส่วนการเลือกผู้ที่จะเป็นกรรมการศึกษาใช้วิธี ประชุมกรรมการศึกษาแล้วเสนอชื่อเพื่อลงมติ บางครั้งก็ประชุมครูในโรงเรียน แล้วให้ครูเสนอชื่อ ตามจำนวนที่ต้องการ มีบางแห่งประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการศึกษาเพื่อเสนอชื่อ กรรมการศึกษา เรื่องที่ทางโรงเรียนประชุมกรรมการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการสรุปผลการ ดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาและชี้แจงนโยบายของโรงเรียนปีการศึกษาใหม่ และแจ้งความ ประสงค์เรื่องที่ทางโรงเรียนต้องการ และเมื่อมีการเสนอแนะหรือมีเรื่องความคิดเห็นอื่นๆ นอกจาก เรื่องการเรียนการสอนกรรมการศึกษาที่มาจากประชาชนจะเป็นฝ่ายเสนอมากกว่า สำหรับเรื่อง แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ทราบว่ามิแต่จะ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง นอกจากผู้ที่ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรพิเศษให้สอนในบางวิชาในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับ

กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น กรรมการศึกษาจะมีส่วนแนะนำ ส่วนการจัดกิจกรรมของการพัฒนาโรงเรียนกรรมการศึกษาเกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว เช่น การช่วยปรับปรุง หรือซ่อมแซมอาคารเรียนที่เก่าหรือชำรุด การสร้างห้องสมุด การทอดผ้าป่าหารายได้ ให้แก่โรงเรียน เป็นต้น เมื่อมีการจัดกิจกรรมขึ้นได้มีการขอความช่วยเหลือ และสนับสนุนกับทางโรงเรียนดีจะมีบางแห่งเท่านั้นที่ไม่ค่อยให้การสนับสนุน ทั้งนี้เนื่องจากความจำกัดในหลายๆด้าน ส่วนหน่วยงานหรือส่วนราชการจะให้ความช่วยเหลือบ้างบางเรื่องขึ้นอยู่กับความพร้อมและความจำเป็นที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือไปในการให้บริการหลายๆ ด้าน เป็นต้นว่า อาคารเรียน โรงฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการจัดงานหรือดำเนินการกิจกรรมต่างๆ กรรมการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เสนอแนะโรงเรียนในการให้บริการชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการเพราะคิดว่ามีบุคลากรด้านนี้ของโรงเรียนในการให้บริการชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพราะคิดว่ามีบุคลากรด้านนี้ของโรงเรียนรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงทำหน้าที่คอยประสานงานเท่านั้น การจัดกิจกรรมในโรงเรียนกรรมการศึกษาส่วนใหญ่จะแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน ส่วนการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการจะกระทำหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้ว

ไพศาล อินทับทัน และสุริยัน นนทศักดิ์ (อ้างถึงในอุทัย บุญประเสริฐ 2543:130) ได้สรุปบทบาทของคณะกรรมการศึกษาในการพัฒนาโรงเรียนว่า กรรมการศึกษาปฏิบัติจริงๆ อยู่ในเกณฑ์น้อย ไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้และสิ่งที่ต้องการให้คณะกรรมการศึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การประสานงานกับสถาบันต่างๆ รองลงมาคือด้านการให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารโรงเรียนและการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนกิจการทั่วไปของโรงเรียน

โยทะกา แก้วปลั่ง (อ้างถึงในอุทัย บุญประเสริฐ 2543:131) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่ากรรมการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้านการพัฒนาโรงเรียนมากที่สุด ส่วนด้านการให้คำแนะนำปรึกษาปฏิบัติน้อยเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน

ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ (อ้างในอุทัย บุญประเสริฐ 2543 : 131) ได้ทำการศึกษารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน (คณะกรรมการศึกษา) ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพบว่ากรรมการศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำค่อนข้างมาก แต่มีความผูกพันกับโรงเรียนค่อนข้างดี เมื่อโรงเรียนมีปัญหาหมักให้ความร่วมมือเสมอในเรื่องการดำเนินงานของโรงเรียนนั้น กรรมการศึกษาคิดว่าเป็นเรื่องของครูโดยเฉพาะส่วนการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนถือเป็นจิตสำนึกในหน้าที่ และเห็นแก่ประโยชน์ของงาน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มาร์ค เบรย์ (Mark Bray, อ้างในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ: 2542) ได้ศึกษาเรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษา: บทบาทของชุมชนในการสนับสนุนด้านการเงิน พบว่าแม้รัฐบาลจะเป็นหลักในการสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษาแต่การสนับสนุนด้านการเงินของชุมชนเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาโดยเฉพาะในประเทศที่รัฐบาลกลางไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการศึกษาได้เต็มที่ ทรัพยากรของชุมชนจะเป็นสิ่งทดแทนที่สำคัญยิ่งเนื่องจากจะช่วยเพิ่มทรัพยากรเพื่อการศึกษาและลดภาระของรัฐบาล แต่ในบางครั้งการวางแผนเกี่ยวกับโครงการที่เป็นความริเริ่มของชุมชนยังไม่ดีนัก ทำให้การใช้ทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่จำกัดไม่เหมาะสมและอาจมีส่วนก่อให้เกิดความไม่เสมอภาค

วีแลนค์ (Craig M. Wheland อ้างในธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, 2546: 75-77) ได้วิเคราะห์การนำเอาแผนกลยุทธ์มาใช้ที่เมือง Rock Hill มลรัฐ South Carolina ที่ประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัลใหญ่ถึง 2 รางวัลคือ รางวัลการวางแผนประจำปี ค.ศ. 1989 และรางวัล Municipal Association of South Carolina Achievement Award วีแลนค์พบว่ามียุทธวิธีหรือปัจจัย 9 ประการซึ่งนำมาซึ่งความสำเร็จได้แก่

1. การมีความเป็นผู้นำภาครัฐที่มีเสถียรภาพและมีความเข้มแข็ง
2. การมีทรัพยากรที่เพียงพอ
3. การนำเอาสถาบันที่สำคัญให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ
4. การมีคณะทำงานของกระบวนการที่เข้มแข็ง
5. การใช้ที่ปรึกษาเป็นวิทยากรให้ความรู้
6. การใช้กระบวนการทำงานเชิงสร้างสรรค์ ภายใต้สถานที่ทำงานที่มีลักษณะของความ เป็นสัญลักษณ์
7. การเปลี่ยนแปลงโดยใช้อุปกรณ์ที่ช่วยให้มองเห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงไปสู่อนาคตได้แทนการใช้ข้อความที่เขียนบรรยายในอนาคต
8. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
9. การใช้แผนที่มีลักษณะต่อเนื่อง

แอบเดล ฮาดิ (Abdel Hady อ้างในเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2537: 185) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาในประเทศอียิปต์ ได้แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นหลักสำคัญของประชาธิปไตย จำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจะกำหนดเป้าหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ช่องทางการสื่อสาร ระหว่างประชาชนกับสถานศึกษา ประเด็นหรือกิจกรรมที่ประชาชนควรจะมีส่วนร่วม

พอลลอสซี่ (Pallozzy. 1981: 1481 – A อ้างในทินกร หอมกุล 2546: 48) ได้วิจัยรูปแบบของชุมชนต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียนท้องถิ่น ใน รัฐนิวเจอร์ซีย์ พบว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนให้ความร่วมมือกับ โรงเรียน ควรร่วมมือทั้งสองฝ่าย โรงเรียนไม่ควรติดอยู่กับนโยบายมากนัก ฝ่ายชุมชนควรจะเกี่ยวข้องกับนโยบายที่สัมพันธ์กับความสามารถที่ตัวเองได้รับ

สรุป ผลการวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีลักษณะคล้ายคลึงกับประเทศไทย คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และให้โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำนวน 54 แห่ง (ขนาดใหญ่ 9 แห่ง ขนาดเล็ก 45 แห่ง) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 135 คน และสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนจำนวน 405 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 540 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอราษีไศลจังหวัดยะลา จำนวน 18 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ(Kerlinger)ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรจำแนกได้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 แห่ง ขนาดเล็ก 15 แห่ง และใช้การสุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบง่ายตามสัดส่วนของจำนวนสถานศึกษาแต่ละขนาดผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งสิ้น 180 คน โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนละ 9 คนจำแนกได้ดังนี้

1. ประธานกรรมการ	จำนวน 1 คน
2. ผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวน 1 คน
3. ผู้แทนครู	จำนวน 1 คน
4. ผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน 1 คน

5. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 1 คน
6. ผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน 1 คน
7. ผู้แทนองค์กรศาสนา	จำนวน 1 คน
8. ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 1 คน
9. ผู้อำนวยการสถานศึกษา (กรรมการและเลขานุการ)	จำนวน 1 คน
- และโรงเรียนขนาดใหญ่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนละ 15 คน

จำแนกได้ดังนี้

1. ประธานกรรมการ	จำนวน 1 คน
2. ผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวน 1 คน
3. ผู้แทนครู	จำนวน 1 คน
4. ผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน 1 คน
5. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 1 คน
6. ผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน 1 คน
7. ผู้แทนองค์กรศาสนา	จำนวน 2 คน
8. ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 6 คน
9. ผู้อำนวยการสถานศึกษา (กรรมการเรขานุการ)	จำนวน 1 คน

ดังนั้นจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 15 แห่ง จะมีผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกรรมการสถานศึกษาแห่งละ 9 คน รวม 135 คน และจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่จำนวน 3 แห่ง ะละ 15 คน รวม 45 คน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 180 คน ดังตารางต่อไปนี้

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน (โรงเรียน)	กรรมการ สถานศึกษา จำนวน (คน)	จำนวน(โรงเรียน)	กรรมการ สถานศึกษา จำนวน (คน)
ขนาดเล็ก	45	405	15 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านนาเตย 2) โรงเรียนบ้านยะตะ 3) โรงเรียนบ้านปงดา 4) โรงเรียนบ้านอาเหตุโตะ 5) โรงเรียนบ้านคีรีบูร (ตึน) 6) โรงเรียนบ้านกาลอ 7) โรงเรียนบ้านไม้แก่น 8) โรงเรียนบ้านบาโง 9) โรงเรียนบ้านกาลูบึง 10) โรงเรียนบ้านเจาะบือแม 11) โรงเรียนบ้านบือมัง 12) โรงเรียนบ้านคุรุประชาสรรค์ 13) โรงเรียนบ้านชือไร่ 14) โรงเรียนบ้านกือแล 15) โรงเรียนบ้านจำปูน	135
ขนาดใหญ่	9	135	3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านโกตาบารู 2) โรงเรียนบ้านรามัน 3) โรงเรียนบ้านมาแฮ	45
รวม	54 โรงเรียน	540 คน	18 โรงเรียน	180 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขนาดของสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยจัดเนื้อหาแบบสอบถามเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน จำนวน 15 ข้อ
2. การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน จำนวน 15 ข้อ
3. การใช้แหล่งวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 15 ข้อ
4. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน จำนวน 15 ข้อ
5. การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างบทบาทการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 6 ข้อ

2.2 การพัฒนาและทดสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากเอกสาร วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 นำผลการศึกษาค้นคว้าที่ได้ในข้อ 2.2.1 ไปสร้างแบบสอบถาม

2.2.3 นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขเนื้อหา ความถูกต้องทางภาษา และความเหมาะสมของแบบสอบถาม

2.2.4 แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 ฉบับ โดยเลือกกรรมการสถานศึกษาจากโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียนจำนวน 18 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 1 โรงเรียนจำนวน 15 คนรวมทั้งสิ้น 33 คน

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจาก ข้อ 2.2.5 มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ ครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบครั้งสุดท้ายก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษานำซองบรรจุแบบสอบถาม ภายในบรรจุแบบสอบถามตามจำนวนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียนตามรายการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการดูแลเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.2 ขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนตามรายการตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อให้ทางโรงเรียนเป็นผู้ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม

3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จากนั้นดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4.2 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมายของบทบาทการปฏิบัติในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนการปฏิบัติกำหนด ไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ น้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนการปฏิบัติ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเกณฑ์การพิจารณาค่าของ บุญชม ศรีสะอาด (2532: 11)

คะแนนเฉลี่ย	การปฏิบัติ
4.51 - 5.00	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ มากที่สุด
3.51 - 4.50	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ มาก
2.51 - 3.50	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ ปานกลาง
1.51 - 2.50	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ ปานกลาง
1.00 - 1.50	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับ น้อยที่สุด

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรามัน จังหวัดยะลาวิเคราะห์โดย หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลค่าระดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยจำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบ LSD (Least Significant Difference) และการเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษาโดยการทดสอบค่าที (T-test)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนโดยการวิเคราะห์เนื้อหาการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำนวน 180 คน ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 ด้าน คือ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และสถานภาพในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอราษีไศล ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียดสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และสถานภาพในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและขนาดของสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน 180 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	145	80.6
หญิง	35	19.4
รวม	180	100.0
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	1	0.6
30 - 39 ปี	20	11.1
40 - 49 ปี	78	43.3
50 ปีขึ้นไป	81	45.0
รวม	180	100.0
วุฒิการศึกษา		
ประถมศึกษา	50	27.8
มัธยมศึกษา	52	28.9
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	67	37.2
สูงกว่าปริญญาตรี	11	6.1
รวม	180	100.0
องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
ประธานกรรมการ	18	10.0
ผู้แทนผู้ประกอบการ	18	10.0
ผู้แทนครู	18	10.0
ผู้แทนองค์กรชุมชน	18	10.0
ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	18	10.0
ผู้แทนศิษย์เก่า	18	10.0
ผู้แทนองค์กรศาสนา	18	10.0
ผู้ทรงคุณวุฒิ	21	17.1
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	33	18.3
รวม	180	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	135	75.0
ขนาดใหญ่	45	25.0
รวม	180	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 145 คน คิดเป็นร้อยละ 80.6 มีอายุช่วงระหว่าง 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

โดยภาพรวมและรายด้านแสดงในตารางดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน แสดงในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาโดยภาพรวม

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษา	การปฏิบัติ (N = 180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน	3.68	0.67	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน	3.72	0.69	มาก
3. ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.73	0.71	มาก
4. ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน	3.68	0.67	มาก
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน	3.77	0.65	มาก
รวม	3.72	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.72, S.D = 0.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติเป็นลำดับแรกใน การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.77, S.D = 0.65$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.73, S.D = 0.71$) ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน ($\bar{X} = 3.72, S.D = 0.69$) และลำดับสุดท้ายได้แก่ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนและด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ($\bar{X} = 3.68, S.D = 0.67$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน เป็นรายด้านและรายการกิจกรรม มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.3 – 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน

ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน	การปฏิบัติ (N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านกลุ่มสนใจ ให้แก่ ชุมชน	3.58	0.81	มาก
2. การจัดนิทรรศการ การแสดงผลงานทางวิชาการของโรงเรียนให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.68	0.82	มาก
3. การจัดงานประจำปีของโรงเรียน ให้ประชาชนได้เข้าชมกิจการผลงานของโรงเรียนและการแสดงความสามารถของนักเรียน	3.89	0.85	มาก
4. การจัดฝึกอบรม ประชาชนในด้านงานอาชีพ	3.36	1.02	มาก
5. การจัดการแข่งขันกีฬาประจำปีของชุมชน	3.59	0.98	มาก
6. การจัดสถานที่ให้ชุมชนใช้ในงานการจัดงานพิธีต่างๆ	3.80	0.89	มาก
7. การประกาศเกียรติคุณประชาชนที่สนับสนุนโรงเรียนและชุมชน	3.64	0.84	มาก
8. การสำรวจทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ คน พืช สัตว์ แหล่งเรียนรู้ เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาและจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.58	0.93	มาก
9. การให้ชุมชนได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.75	0.81	มาก
10. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เช่น ทำแปลงสาธิต	3.56	0.95	มาก
11. การร่วมมือกับชุมชนจัดทำแปลงการเกษตร บ่อเลี้ยงปลา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน	3.60	0.96	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน	การปฏิบัติ (N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
12. การสนับสนุนหรือเชิญชวนให้กลุ่มบุคคลในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน	3.77	0.78	มาก
13. การระดมกำลังจากชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียน การช่วยเหลือแรงงาน ความคิดและการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	3.71	0.78	มาก
14. การสนับสนุนหรือเชิญชวนให้กลุ่มบุคคลในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาโรงเรียน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน	3.74	0.81	มาก
15. การร่วมมือกับครูเพื่อหาวิธีการให้ผู้ปกครองสนใจและดูแล นักเรียนให้ทำงานตามที่ครูมอบหมาย	3.88	0.72	มาก
รวม	3.68	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียนในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68, S.D = 0.67$) และเมื่อพิจารณารายการกิจกรรมมีการปฏิบัติใน 3 ลำดับแรกได้แก่ การจัดงานประจำปีของโรงเรียนให้ประชาชนได้เข้าชมกิจการ ผลงานของโรงเรียนและการแสดงความสามารถของนักเรียน ($\bar{X} = 3.89, S.D = 0.85$) การจัดสถานที่ให้ชุมชนใช้ในงานการจัดงานพิธีต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.80, S.D = 0.79$) การสนับสนุนหรือเชิญชวนให้กลุ่มบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.77, S.D = 0.78$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีลำดับน้อยที่สุดได้แก่การจัดฝึกอบรม ประชาชนในด้านงานอาชีพ ($\bar{X} = 3.36, S.D = 1.02$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน

ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชนซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียน	3.74	0.90	มาก
2. การจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะอาดที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	3.66	0.95	มาก
3. การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านของนักเรียนและเยี่ยมชุมชนของโรงเรียน	3.77	0.84	มาก
4. การจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด รณรงค์ป้องกันโรคระบาดโรคติดต่อ	3.97	0.81	มาก
5. การระบาค จัดคณะครู อาจารย์ไปเป็นที่ปรึกษาที่เลี้ยง แก่กลุ่มพลังพัฒนาในชุมชน	3.53	0.97	มาก
6. การจัดอบรมการพัฒนาอาชีพ จัดกลุ่มสนใจ พัฒนาอาชีพและรายได้แก่ชุมชน	3.53	0.96	มาก
7. การจัดกิจกรรมงานเกษตรชุมชนส่งเสริม ให้นักเรียนและชุมชนมีความรู้	3.61	0.94	มาก
8. การจัดหาที่เรียนให้นักเรียนในชุมชนได้เข้าเรียนในโรงเรียน	3.73	0.83	มาก
9. การพัฒนาที่อยู่อาศัยในชุมชนในด้านการสุขาภิบาล	3.62	0.89	มาก
10. การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียนบริการนักเรียนและชุมชน	3.72	0.85	มาก
11. การส่งเสริมประเพณีในท้องถิ่นที่ก่อให้เกิด ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน	3.91	0.84	มาก
12. โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเช่น การจัดแข่งขัน กีฬาประชาชนหรือโครงการลานวัด ลานใจ ลานกีฬา	3.72	0.83	มาก
13. การจัดทำข้อมูลแหล่งอาชีพและความต้องการร่วม แรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น	3.60	0.86	มาก
14. การส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนในโรงเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์เช่นการพัฒนาท้องถิ่น การป้องกันและกำจัดสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีในชุมชน	3.77	0.77	มาก
15. การร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา	3.89	0.84	มาก
รวม	3.72	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72, S.D = 0.69$) และเมื่อพิจารณารายการกิจกรรมมีการปฏิบัติใน 3 ลำดับแรกได้แก่ การจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด ($\bar{X} = 3.97, S.D = 0.81$) การส่งเสริมประเพณีในท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ($\bar{X} = 3.91, S.D = 0.84$) การร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา ($\bar{X} = 3.89, S.D = 0.84$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีลำดับน้อยที่สุดได้แก่ การการระบาด จัดคณะครู อาจารย์ไปเป็นที่ปรึกษาพี่เลี้ยงแก่กลุ่มพลังพัฒนาในชุมชนและการจัดอบรมการพัฒนาอาชีพ จัดกลุ่มสนใจพัฒนาอาชีพและรายได้แก่ชุมชน ($\bar{X} = 3.53, S.D = 0.94$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษา ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. การเชิญผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้นักเรียน	3.77	0.85	มาก
2. การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนของนักเรียน	3.74	0.82	มาก
3. การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.81	0.79	มาก
4. การส่งเสริมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน	3.82	0.81	มาก
5. การนำความรู้และวิธีการที่เหมาะสมมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชน	3.77	0.91	มาก
6. การสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้มีความมั่นคง	3.76	0.89	มาก
7. การจัดตั้งศูนย์กลางภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน แนะนำประสานงานติดต่อเชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้มีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	3.69	0.81	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
8. การอบรมชุมชนถึงเรื่องการประกอบอาชีพจากภูมิปัญญา ของชาวบ้านในด้านการนำวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปใหม่	3.68	0.85	มาก
9. การนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นแนวทาง ในการประกอบอาชีพของชุมชน	3.74	0.83	มาก
10. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน	3.86	0.87	มาก
11. มีการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน	3.71	0.86	มาก
12. การส่งเสริมผลิตผลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมรายได้แก่ชุมชน	3.71	0.91	มาก
13. การจัดตั้งร้านค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าผลิตผลจากชุมชนหรือ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์	3.59	0.97	มาก
14. การประชาสัมพันธ์ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของโรงเรียนออกสู่ชุมชน ให้ทันยุคทันสมัย	3.67	0.88	มาก
15. การจัดทำเอกสารเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหน่วยงานต่าง ๆ	3.57	0.89	มาก
รวม	3.73	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาท
ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาด้านการให้แหล่งวิชาการ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73, S.D = 0.71$) และเมื่อพิจารณา
รายกิจกรรมมีการปฏิบัติใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม
กระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน
($\bar{X} = 3.86, S.D = 0.87$) การส่งเสริมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของ
โรงเรียน ($\bar{X} = 3.82, S.D = 0.81$) การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

($\bar{X} = 3.80, S.D = 0.79$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีลำดับน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.57, S.D = 0.89$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษา

ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชุมชน	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน	3.66	0.94	มาก
2. การจัดงานวันสงกรานต์ สรงน้ำผู้อาวุโส การเล่นกีฬา พื้นเมืองเรื่องงานประเพณีของท้องถิ่นตามความเหมาะสม	3.33	1.07	มาก
3. การร่วมจัดงานวันสำคัญทางศาสนางานประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตามความเชื่อของชุมชน	3.81	0.86	มาก
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมและการประพฤติ ตามหลักคำสอนของศาสนา แก่นักเรียนและชุมชน	3.91	0.78	มาก
5. การพัฒนาการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ การกีฬา คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ ได้รับรางวัล เกียรติบัตร หรือการยกย่องชมเชยเป็นที่ยอมรับ	3.75	0.88	มาก
6. การร่วมจัดงานวันพ่อวันแม่ประจำปีงานไหว้ครู งานรำลึกถึง ผู้มีพระคุณในท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดง ความกตัญญูคุณทวดที่ และเชิญผู้ปกครองและชุมชนมาร่วมงาน	3.80	0.80	มาก
7. การร่วมจัดงานวันเกียติยศประจำปีศิษย์เก่า มูลนิธิเพื่อการศึกษา กองทุน ชมรมสมาคมศิษย์เก่า เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน	3.54	0.99	มาก
8. การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น เพื่อการส่งเสริมและการอนุรักษ์ให้อยู่อย่างยั่งยืนในชุมชน	3.61	0.94	มาก
9. การจัดตั้งกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มเครือข่าย กลุ่มนักเรียนเก่า กลุ่มนันทนาการ ฯลฯ เพื่อสร้างความสัมพันธ์เป็นอัน หนึ่งอันเดียวกัน ทั้งโรงเรียนและชุมชนตลอดจน ศาสนสถาน องค์กรเอกชน องค์กรชุมชนในท้องถิ่น	3.57	0.94	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชุมชน	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
10. การฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศาสนาของชุมชน	3.73	0.82	มาก
11. การจัดกิจกรรมประเพณี ทำบุญวันขึ้นปีใหม่ ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	3.69	0.89	มาก
12. การให้คำปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมและศาสนาแก่ชุมชน	3.68	0.70	มาก
13. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดคล้อง กับวิถีชีวิตของคนในสังคม	3.71	0.74	มาก
14. การส่งเสริมศิลปะหัตถกรรมในแต่ละท้องถิ่นของชุมชน	3.68	0.82	มาก
15. การประกวดกิจกรรมในชุมชน ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละชุมชน	3.69	0.87	มาก
รวม	3.68	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาในการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68, S.D = 0.67$) และเมื่อพิจารณารายกิจกรรมมีการปฏิบัติใน 3 ลำดับแรกได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมและการประพฤติตามหลักคำสอนของศาสนา แก่นักเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.91, S.D = 0.78$) การร่วมจัดงานวันสำคัญทางศาสนางานประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตามความเชื่อของชุมชน ($\bar{X} = 3.81, S.D = 0.86$) การร่วมจัดงานวันพ่อวันแม่ ประจำปีงานไหว้ครู งานรำลึกถึง ผู้มีพระคุณในท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดง ความกตัญญูต่อบุคคลและเชิญผู้ปกครองและชุมชนมาร่วมงาน ($\bar{X} = 3.80, S.D = 0.80$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีลำดับน้อยที่สุดได้แก่ การจัดงานวันสงกรานต์ สรงน้ำผู้สูงอายุ การเล่นกีฬาพื้นเมืองเรื่องงานประเพณีของท้องถิ่นตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.33, S.D = 1.07$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชนของสถานศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

ด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. การสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและศิษย์เก่าในสถานศึกษา	3.74	0.90	มาก
2. การสร้างความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียนและชุมชนโดยการประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน	3.89	0.76	มาก
3. การที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน	4.01	0.74	มาก
4. การให้การศึกษที่ดีและมีคุณภาพแก่ประชาชนในชุมชนเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ชุมชน	3.85	0.84	มาก
5. การจัดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนต่อบุคคลภายนอกและชุมชน	3.74	0.77	มาก
6. การจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน	3.76	0.82	มาก
7. การเผยแพร่เอกสารหรือสิ่งพิมพ์ความรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน	3.63	0.81	มาก
8. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	3.81	0.69	มาก
9. การให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชนในด้านการปฏิรูปการศึกษาด้วยเอกสารเสียงตามสาย แผ่นพับ แผ่นปลิว	3.67	0.77	มาก
10. การรายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนและนักเรียน	3.83	0.84	มาก
11. การจัดครูหรือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยใช้สิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าวหรือระบบเทคโนโลยีอื่นๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต	3.63	0.84	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	การปฏิบัติ(N=180)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ
12. การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของสถานศึกษาทางหอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ฯลฯ	3.62	0.91	มาก
13. การร่วมพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญ ของการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนของนักเรียน	3.83	0.79	มาก
14. การร่วมกับคณะกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน ผู้ปกครองหรือประชาชนในชุมชน	3.76	0.84	มาก
15. การจัดนิทรรศการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านกฎหมายที่ประชาชนควรทราบ	3.84	0.84	มาก
รวม	3.77	0.65	มาก

ตารางที่ 4.7 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน ของสถานศึกษาในด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77, S.D = 0.65$) และเมื่อพิจารณารายกิจกรรมมีการปฏิบัติใน 3 ลำดับแรกได้แก่ การที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความประพฤติ ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 4.01, S.D = 0.74$) การสร้างความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียนและชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.89, S.D = 0.76$) การให้การศึกษาที่ดีและมีคุณภาพแก่ประชาชนในชุมชนเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ชุมชน ($\bar{X} = 3.85, S.D = 0.84$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีลำดับน้อยที่สุดได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของสถานศึกษาทางหอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ฯลฯ ($\bar{X} = 3.62, S.D = 0.91$)

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยภาพรวม จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในตารางที่ 4.8 – 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานภาพ ของคณะกรรมการ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา						รวม	ระดับ
	นำชุมชน เข้าสู่ โรงเรียน	นำโรงเรียน ออกสู่ ชุมชน	แหล่งวิชาการ และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม	ประชาสัมพันธ์ ระหว่าง โรงเรียนกับ ชุมชน			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ประธาน	\bar{X}	3.59	3.67	3.69	3.57	3.79	3.67	มาก
	S.D	0.71	0.72	0.82	0.71	0.81	0.70	-
2. ผู้แทน ผู้ปกครอง	\bar{X}	3.59	3.51	3.52	3.55	3.72	3.58	มาก
	S.D	0.68	0.79	0.82	0.79	0.75	0.74	-
3. ผู้แทนครู	\bar{X}	3.57	3.70	3.67	3.65	3.66	3.69	มาก
	S.D	0.80	0.85	0.91	0.72	0.55	0.63	-
4. ผู้แทนองค์กร ชุมชน	\bar{X}	3.68	3.63	3.73	3.66	3.69	3.68	มาก
	S.D	0.61	0.64	0.67	0.55	0.63	0.59	-
5. ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	\bar{X}	3.52	3.77	3.82	3.79	3.85	3.75	มาก
	S.D	0.68	0.53	0.57	0.63	0.52	0.48	-

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สถานภาพ ของคณะกรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา						รวม	ระดับ
	นำชุมชน	นำ	แหล่ง	ส่งเสริมศาสนา	ประชาสัมพันธ์			
	เข้าสู่ โรงเรียน	โรงเรียน ออกสู่ ชุมชน	วิชาการและ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม	ระหว่าง โรงเรียนกับ ชุมชน			
6. ผู้แทนศิษย์เก่า	\bar{X}	3.57	3.42	3.41	3.38	3.43	3.44	มาก
	S.D	0.75	0.72	0.72	0.57	0.72	0.65	-
7. ผู้แทนองค์กร ศาสนา	\bar{X}	3.64	3.71	3.77	3.77	3.83	3.74	มาก
	S.D	0.64	0.69	0.59	0.65	0.57	0.59	-
8. ผู้ทรงคุณวุฒิ	\bar{X}	3.88	3.95	3.92	3.98	3.91	3.89	มาก
	S.D	0.58	0.59	0.84	0.66	0.56	0.57	-
9. ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	\bar{X}	3.89	3.92	3.81	3.88	3.90	3.87	มาก
	S.D	0.58	0.61	0.67	0.69	0.53	0.59	-
รวม	\bar{X}	3.68	3.72	3.73	3.68	3.77	3.72	มาก
	S.D	0.67	0.69	0.71	0.67	0.65	0.64	-

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน ของสถานศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72, S.D = 0.64$) และเมื่อพิจารณารายกิจกรรมมีการปฏิบัติสูงสุดในสองอันดับ ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.77, S.D = 0.65$) ด้านการใช้แหล่งวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.73, S.D = 0.71$) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่มีลำดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียนและด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ($\bar{X} = 3.68, S.D = 0.67$)

2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนแยกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการ

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตาม บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนระหว่างกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig (p)
1. ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชน เข้าสู่โรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	8	3.319	.415	.929	.494
	ภายในกลุ่ม	171	76.345	.446		
	รวม	179	79.664			
2. ด้านการจัดกิจกรรมนำ โรงเรียนออกสู่ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	8	5.083	.635	1.366	.215
	ภายในกลุ่ม	171	79.550	.465		
	รวม	179	84.634			
3. ด้านการใช้แหล่งวิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	8	4.255	.532	1.051	.400
	ภายในกลุ่ม	171	86.569	.506		
	รวม	179	90.824			
4. ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	8	3.409	.426	.956	.472
	ภายในกลุ่ม	171	76.181	.446		
	รวม	179	79.590			
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ความ สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	8	3.432	.429	1.013	.428
	ภายในกลุ่ม	171	72.462	.424		
	รวม	179	75.895			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8	3.319	.415	1.029	.416
	ภายในกลุ่ม	171	68.956	.403		
	รวม	179	72.275			

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการปฏิบัติในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้แต่ต้น

2.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏผลตามตารางที่ 4.10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-Test) เปรียบเทียบความแตกต่างในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

บทบาทในการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์	บทบาทของสถานศึกษา				t-value	Sig(p)
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชน เข้าสู่โรงเรียน	3.53	0.67	4.12	0.43	15.50	0.00 *
2. ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียน ออกสู่ชุมชน	3.58	0.69	4.14	0.49	11.64	0.001 *
3. ด้านการใช้แหล่งวิชาการและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.58	0.72	4.17	0.46	21.20	0.000 *
4. ด้านการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและ ประเพณีของชุมชน	3.56	0.68	4.02	0.49	12.19	0.001 *
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.68	0.67	4.06	0.49	6.85	0.010 *
รวมทุกด้าน	3.59	0.65	4.10	0.41	15.87	0.000 *

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้แต่ต้น

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้าง
บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน**

ปรากฏผลตามตารางที่ 4.11-4.12 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และอันดับที่ของปัญหาในการปฏิบัติงานบทบาทของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนและชุมชน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
1. ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน			
1.1 เนื่องจากโรงเรียนอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยทำให้ การ ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงจึงขาดความร่วมมือและขาดการ สนับสนุนด้านงบประมาณ	5	38.46	1
1.2 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยเนื่องจากไม่มีเวลาและมองไม่เห็น ความสำคัญของกิจกรรม	4	30.77	2
1.3 ประชาชนและผู้ปกครองไม่มีเวลาว่างเนื่องจากต้องไปประกอบ อาชีพ	3	23.08	3
1.4 ชาวชนตึกยาเสพติด	1	7.69	4
รวม	13	100	
2. การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน			
2.1 สถานการณ์ไม่เอื้ออำนวยเนื่องจากความไม่สงบซึ่งส่งผลกระทบต่อความ ปลอดภัยของบุคลากรทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง จึงขาด ความร่วมมือ	8	61.54	1
2.2 เวลาในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนมีน้อย	2	15.39	2
2.3 ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	2	15.39	2
2.4 ลดความขัดแย้งสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนและ ชุมชน	1	7.69	4
รวม	13	100	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ความถ	ร้อยละ	อันดับท
3. การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น			
3.1 แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในปัจจุบันไม่ทันสมัยเนื่องจาก ขาดการสำรวจ	2	28.57	1
3.2 ชุมชนและ โรงเรียนให้ความร่วมมือในด้านกิจกรรมน้อยและขาด การสนับสนุน	2	28.57	1
3.3 ครูขาดการสำรวจและติดตามในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเนื่องจาก เหตุการณ์ความไม่สงบ	2	28.57	1
3.4 บุคคลากรมีจำนวนจำกัด	1	14.29	4
รวม	7	100	
4. ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและ ประเพณี			
4.1 ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเนื่องจากนำวัฒนธรรมทาง ตะวันตกมาใช้ และนำมาสอนในโรงเรียน	2	33.33	1
4.2 มีปัญหาในชุมชนมากเพราะประชาชนนับถือหลายศาสนา ซึ่งทำ ให้มีประเพณีที่แตกต่างกันออกไปทำให้การรวมตัวกันยากขึ้น	2	33.33	1
4.3 โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนน้อย	1	16.67	3
4.4 ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	1	16.67	3
รวม	6	100	
5. การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน			
5.1 การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงเนื่องจากเครื่องมือประชาสัมพันธ์ไม่ ดี ทำให้โรงเรียนมีการดำเนินการช้า และนำเสนอช้า	4	80.00	1
5.2 ไม่มีอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล (กล้องถ่ายรูป)	1	20.00	2
รวม	5	100	

จากตารางที่ 4.11 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาในการปฏิบัติ
ตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาในด้านการ
จัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน และการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชนมากกว่าด้านอื่น ๆ

ตารางที่ 4.12 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และอันดับที่ของตารางข้อเสนอแนะบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
1. ด้านจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน			
1.1 เมื่อมีการประชุมหรือสถานสัมพันธ์โรงเรียนควรชี้แนะให้ชุมชนทราบถึงความสำคัญในการจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนและชุมชน	4	40.00	1
1.2 การจัดกิจกรรมให้กับผู้ปกครองควรจัดช่วงเวลา 14.00 น. เป็นต้นไป	2	20.00	2
1.3 ควรจัดทำงบประมาณให้แก่โรงเรียนเพื่อนำไปผลิตสื่อนวัตกรรมออกสู่ชุมชน	2	20.00	2
1.4 เมื่อมีการจัดกิจกรรมควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆ	2	20.00	2
รวม	10	100	
2. ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน			
2.1 โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาเพื่อหางบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมในชุมชน เช่น วันเมอลิด วันแต่งงาน	4	50.00	1
2.2 โรงเรียนควรมีการออกเยี่ยมชุมชนซึ่งเป็นการนำความรู้ออกสู่ชุมชน	2	25.00	2
2.3 ควรมีการติดตามข่าวสารเรื่องความปลอดภัย ก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรม	2	25.00	2
รวม	8	100	
3. การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น			
3.1 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนด้วยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด	4	66.6	1
3.2 ครูและกรรมการสถานศึกษาต้องมีการติดตามค้นหาข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	33.33	2
รวม	6	100	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	ความถ	ร้อยละ	อันดับท
4. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของ ประชาชน			
4.1 ครูต้องเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน โดย สร้างความรู้ความ เข้าใจ พัฒนาบริบทของชุมชนหรือเผยแพร่ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่มีอยู่สู่ชุมชน	3	60.00	1
4.2 จัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียน มีการฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เหมาะสมกับชุมชน	2	40.00	2
รวม	5	100	
5. การประชาสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน			
5.1 การประชาสัมพันธ์ที่ดีควรมีการประสานงานมีการเผยแพร่วารสาร เพื่อทำให้เกิดความรวดเร็วให้กับชุมชน	4	66.67	1
5.2 ผู้ปกครองควรมีการรับทราบข่าวสารจากโรงเรียนด้วยวิธีที่รวดเร็ว และมีการพบปะพูดคุยกับครู โดยวิธีมารับ-ส่ง บุครหลานถึง โรงเรียน	1	16.67	2
5.3 มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เข้าสู่โรงเรียน	1	16.67	2
รวม	6	100	

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน ของสถานศึกษาในด้านการนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาบทบาท ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบ บทบาท ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาและตามขนาดของโรงเรียน

1.1.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ บทบาท ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาอำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา

อนึ่ง ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากองค์ประกอบของคณะกรรมการต่างกันและปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนแตกต่างกัน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจหาระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนและมีกระบวนการที่สำคัญเกี่ยวกับเครื่องมือการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจากอำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 18 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ (Kerlinger) ที่ใช้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนประชากรจำแนกได้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 แห่ง ขนาดเล็ก 15 แห่ง และผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งสิ้น 180 คน

1.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาแบ่งออกเป็น

1) **ตัวแปรต้น** ได้แก่ สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษาที่คณะกรรมการฯ ปฏิบัติงาน

2) **ตัวแปรตาม** ได้แก่ บทบาทการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และด้านการประชาสัมพันธ์ระหว่างและชุมชน

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและขนาดของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยจัดเนื้อหาแบบสอบถามเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน
2. การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน
3. การใช้แหล่งวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน
5. การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 อันดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบทบาทการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 5 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน การใช้แหล่งวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองรวมได้การสอบถามสมบูรณ์ 180 ฉบับ

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ แปรผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ระดับการปฏิบัติรายคู่ของแต่ละกลุ่มประชากรทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และการเปรียบเทียบระหว่างขนาดของสถานศึกษา โดยการทดสอบค่า "ที" (T-test)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการ แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และลำดับที่

1.3 ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ผลสรุปผลการวิจัยดังนี้

1.3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม 180 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 80.6 และเพศหญิง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุช่วงระหว่าง 50 ปีขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0

รองลงมามีช่วงอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 อายุช่วง 30-39 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .6 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 รองลงมาเป็นผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 รองลงมาเป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้อำนวยการสถานศึกษา กรรมการเลขานุการ จำนวนเท่ากันคือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก 135 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมติฐานการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา พบว่า ระดับปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติมากในภาพรวม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกประเภทของสถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทในภาพรวม ไม่แตกต่างกันและไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันจะมีระดับในการปฏิบัติแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่า คณะกรรมการควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์ที่ดี มีการประสานงาน เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อทำให้เกิดความรวดเร็วกับชุมชน ครูต้องเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีในชุมชนโดย

การสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาบริบทของชุมชนหรือเผยแพร่ ศิลปะวัฒนธรรมประเพณีที่มีอยู่สู่ชุมชน

2. อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา มีประเด็นนำมาอภิปรายดังนี้

2.1 จากผลการศึกษา บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปฏิบัติมาก แสดงให้เห็นว่า การที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการออกกฎระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นกฎกระทรวงที่ใช้ปฏิบัติเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยกำหนด สถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากหลากหลายและต่างอาชีพ ต่างประสบการณ์ทำให้แบบการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ได้ครอบคลุมที่จะทำให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้าซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542: 70) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นวิธีการที่สำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนพัฒนาจนมีความเจริญรุ่งเรือง เพราะโรงเรียนกับชุมชนต้องอยู่คู่กัน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจึงจำเป็นต้องเป็นกระบวนการสองทางคือ โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสนับสนุนโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะต้องกำหนดบทบาทว่าจะสนองความต้องการของชุมชนอย่างไร และดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชุมชน อีกทั้งวันทนีย์ เรืองทรัพย์ (อ้างถึงในธีระ รุญเจริญ , 2547: 10-11) ได้เสนอความเห็นที่สอดคล้องกันไว้ว่าบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถด้านการศึกษาเป็นหลักอาจมาจากหลายอาชีพแต่ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนเหมาะสมสามารถช่วยทำให้การบริการโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้เสนอว่าคณะกรรมการสถานศึกษาควรประกอบด้วย นักรูทกิจ ที่มีประสบการณ์และเทคนิคการทำงานตามแนวทางใหม่ทันสมัย มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรและมีประสิทธิภาพในการทำงาน นักกฎหมาย ที่สามารถให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมายต่างๆ นักการศึกษาที่สามารถให้คำแนะนำด้านการเรียนการสอนหลักสูตร การวัดและประเมินผล พระภิกษุ ที่สามารถช่วยทำหน้าที่สอนจริยธรรมให้แก่นักเรียน

คอยชี้แนะและให้คำปรึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม นักการเมืองท้องถิ่น สามารถระดมทุน ทรัพยากร ศิษย์เก่าเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะแก่โรงเรียน

2.2 จากผลการวิจัย บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า คณะกรรมการขั้นพื้นฐานมีบทบาทในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน พบว่าการปฏิบัติที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดงานประจำปีของโรงเรียนให้ประชาชนได้เข้าร่วมชมกิจการผลงานของ โรงเรียนและการแสดงความสามารถของนักเรียน ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัด ฝึกอบรมประชาชนในด้านงานอาชีพ

เมื่อพิจารณาด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน พบว่าการปฏิบัติที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรม รมณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด ป้องกันโรคระบาด โรคติดต่อ ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดคณะครูอาจารย์เป็นที่ปรึกษาพี่เลี้ยงแก่กลุ่มพลังพัฒนา การพัฒนาอาชีพ จัดกลุ่มสนใจและสร้างรายได้แก่ชุมชน

เมื่อพิจารณาด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าการปฏิบัติที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม กับท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดทำเอกสารเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหน่วยงานต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาด้านการส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของ ชุมชน พบว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมคุณและการ ประพฤติตามหลักคำสอนของศาสนา แก่นักเรียนและชุมชน ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดงานวันสงกรานต์ สร้างน้ำผู้อาวุโส การเล่นกีฬาพื้นเมืองเรื่องงานประเพณีของท้องถิ่น ตามความเชื่อถือของชุมชน

เมื่อพิจารณาด้านการส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของ ชุมชน พบว่าการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีความ ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาทางหอ กระจายข่าว วิทยุชุมชน ฯลฯ

ที่ผลปรากฏดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นเพราะว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณสมบัติเป็นผู้แทนหรือผู้นำ ชุมชนและมีความถนัด ความสามารถในการ ประสานงานชุมชนคืออยู่แล้วเมื่อได้รับคัดเลือกให้เป็น

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาจึงสามารถแสดงตามบทบาทในการร่วมประสานงานภายในชุมชนและร่วมคิด ร่วมตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ แต่บางกิจกรรมที่ปรากฏว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำอยู่ เช่น การจัดงานวันสงกรานต์ สรงน้ำผู้อาวุโส ก็อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งไม่มีวัฒนธรรมและประเพณี การจัดงานวันสงกรานต์

2.3 จากผลการวิจัยเปรียบเทียบบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ปรากฏว่ามีระดับการปฏิบัติในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในภาพรวมและทางด้านกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตาม บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนระหว่างกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งผลที่ปรากฏ สะท้อนให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะมีสถานภาพใด ก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติและแสดงบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไม่แตกต่างกัน และมีเอกภาพและความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานในทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏว่าคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันและเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งผลที่ปรากฏอาจเกิดจากความพร้อม หรือคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการและกระบวนการสรรหาหรือได้มาของคณะกรรมการที่โรงเรียนขนาดใหญ่นั้นคณะกรรมการมีความพร้อม และได้มาด้วยความสมัครใจของคณะกรรมการเอง แต่โรงเรียนขนาดเล็กนั้นส่วนใหญ่คณะกรรมการขาดความพร้อม และได้มาโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องไปทาบทามหรือขอร้องและขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นที่จะเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ

2.4 ผลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนในภาพรวมของด้านกิจกรรมมีดังนี้ มีปัญหา ด้านการขาดความร่วมมือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาว่าง เหตุการณ์ความไม่สงบ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงและยังล่าช้า ตลอดจนเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ยังไม่ดี แหล่งวิชาการไม่มีข้อมูลที่ทันสมัย ชาวชนตึกยาเสพติด มีการเปลี่ยนแปลงด้าน ศิลปวัฒนธรรมเยาวชนนิยมวัฒนธรรมต่างประเทศมาใช้ บุคลากรมีจำนวนจำกัด ครูไม่ติดตามเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

นับถือหลายศาสนา เวลาในการทำกิจกรรมน้อย ชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนน้อยชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนค่อนข้างน้อย ขาดงบประมาณ และกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์ที่ดี มีการประสานงาน เผยแพร่วารสาร เพื่อทำให้เกิดความรวดเร็วกับชุมชน ครูต้องเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาบริบทของชุมชนหรือเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่มีอยู่สู่ชุมชน เป็นต้น สอดคล้องกับ สุทธิธรรม ดันดิรจนาวงศ์ (2546: 35) ที่กล่าวถึงปัจจัยส่งเสริมเกี่ยวกับชุมชนในการจัดการศึกษา อันได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชนทั้งความศรัทธาที่ชุมชนมีต่อการศึกษาและสถานศึกษา ความรู้สึกที่สถานศึกษาเป็นของชุมชน สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ความคาดหวังของบุคคลในชุมชนต่อสถานศึกษา ความห่วงใยต่อบุตรหลาน และปัจจัยด้านสถานศึกษา ทั้งตัวผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษา เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นจะเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

3.1.1 ผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาทุกองค์ประกอบมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างกว้างขวาง ไม่พยายามจำกัดการมีส่วนร่วมเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง หรือประสานงานในชุมชนเพราะการเปิดโอกาสอย่างกว้างจะช่วยให้สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาได้คิดและตัดสินใจที่ตรงกับความต้องการได้ดี

3.1.2 ในการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่และให้ความสำคัญในเรื่องนี้เพราะการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถสนใจในการพัฒนาการศึกษา มีความเสียสละ พร้อมทั้งจะร่วมกิจกรรมทุกระดับและเป็นตัวแทนสถานภาพต่างๆ ในคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างแท้จริงย่อมเป็นหลักประกันเบื้องต้นที่สถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือในการจัดการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป

3.1.3 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดให้เข้ารับ

การอบรมสัมมนา หรือศึกษาคูงานและจัดให้มีการประชุมอย่างมีสาระ เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.4 ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานภาพของกรรมการเลขานุการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ที่มีบทบาทในการชี้แนะ และผลักดันให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้แสดงบทบาทและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายมากที่สุดต้องสร้างความรัก ความศรัทธา ให้คณะกรรมการทุกองค์ประกอบได้เกิดความเชื่อมั่น และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถ

3.1.5 คณะครูและบุคลากรภายใน โรงเรียนต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างความเชื่อถือให้กับตนเอง เพื่อที่จะเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนของโรงเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบทบาท ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนกับการปฏิบัติตามบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

3.2.2 ควรมีการเพิ่มตัวแปรที่ศึกษาเช่น การสรรหาหรือได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีพ เป็นต้น

3.2.3 ควรมีการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในอำเภออื่น ๆ หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร
พริกหวานกราฟฟิค
- _____ (2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2545 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย
- กิติมา ปรีดีดิถก (2532) การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
อักษรพัฒนา
- กฤษณาน มุ่งหามณี (2549) “การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 3” ปรินูญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุฬาทพร ดีสุคนธ์ (2537) “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำ
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทินกร หอมกุล (2546) “ความสัมพันธ์กับชุมชน ปีการศึกษา”
- นพพงษ์ บุญจิตราคูลย์ (2534) หลักการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร บริษัทโรงพิมพ์
บรรเทา กิตติศักดิ์ (ม.ป.ป.) “โรงเรียนกับชุมชน” ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อค์สำเนา)
- บีเบ๊ะ ะยะสาเมาะ (2542) “กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถดำเนินการในการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสตูล”
- บุญชม ศรีสะอาด (2532) การวิจัยเบื้องต้น มหาสารคาม อภิชชาติการพิมพ์
- ประกอบ คุณารักษ์ (2531) โครงการกรรมการศึกษารูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน
ม.ป.พ.
- พนิงดา วีระชาติ (2542) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน กรุงเทพมหานคร
ม.ป.พ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2538) “บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
โรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 2 หน้า 31 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- ไพฑูรย์ ยาไทย (2538) บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำชุมชนในโรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา.
- ไพบุลย์ บัวแดง (2547) “บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายการนิเทศ การศึกษา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ไพศาล อินทับทัน และสุริยัน นนทศักดิ์ (2527) “บทบาทของคณะกรรมการในการพัฒนา โรงเรียนมิตรครู” การพัฒนาโรงเรียนมิตรครู 26 (พฤศจิกายน)
- ภิญโญ สาร (2526) หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- มงคล ศรีไพวรรณ (2532) “บทบาทและอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยศึกษาธิการ จังหวัดกรุงเทพมหานคร” สำนักงานปลัดกระทรวง (อค์สำเนา)
- เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541) “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันทนี้อยู่ เรื่องทรัพย์ (อ้างถึงในธีระ รุญเจริญ, 2547; 10-11) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษา
- วิไลวรรณ วิทวิโรจน์ (2525) การประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เจริญผล
- สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542) “การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสตูล”
- สมัค ชินบุตร (2538) “การศึกษาบทบาทของกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา สุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สายพิน เชื้อชูชาติ (2541) “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริ เทศประสิทธิ์ อุทัย บุญประเสริฐ และสมานจิตร สุกนทรทรัพย์ (2529) “โรงเรียนกับชุมชน”
- สุชาดา ดวงแก้ว (2548) “การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1” ศึกษาเฉพาะกรณีในโรงเรียน อำเภอกรงปินัง จังหวัดระยอง

- สุนทร ขอบทำดี (2534) “บทบาทของคณะกรรมการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรวัช ศรีธวัช (2541) แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สุวัฒน์ มุทษเมธา (2524) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- อภิชัย กุลชา (2536) “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
- อรัญ ก้าวพานิช (2535) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสตูล จังหวัดสตูลกรมการศึกษาดำเนินการพัฒนาคณาจารย์ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เอช-เอ็นการพิมพ์
- อุทัย ดุลยเกษม (2540) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสตูล ม.ป.พ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1. ชื่อ นายมิตร แสงสว่าง
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1
 มีความชำนาญและเป็นผู้ตรวจการคณะกรรมการลูกเสือ
 แห่งชาติ

2. ชื่อ นายสัญญา สุวรรณโพธิ์
 สถานที่ทำงาน กองการศึกษาเทศบาลนครยะลา
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยะลา
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรี นครยะลา
 ด้านการจัดการศึกษา

3. ชื่อ นายคูสิต ฦ สุวรรณ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา
 ปีพ.ศ. 2539
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
 โรงเรียนบ้านโกตาบารู
 ผู้อำนวยการยอดเยี่ยม ปีพ.ศ. 2552 ของสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษายะลาเขต 1
 รายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนต้นแบบหนึ่งอำเภอหนึ่ง
 โรงเรียนในพื้นที่ 2549
 รายงานผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนรางวัลพระราชทานปี 2550

4. ชื่อ นางภรณ์ สุวรักษ์

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (แนวหลักสูตรและการสอน) เอกการประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีพ.ศ. 2547

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต 1

5. ชื่อ นางสมฤติ ทองคุปต์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 95140

วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (แนวหลักสูตรและการสอน) เอกการประถมศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีพ.ศ. 2547

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูสอนคณิตศาสตร์ยอดเยี่ยมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยะลาเขต 1

ภาคผนวก ข

หนังสือสำเนาขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือ และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศษ 0522.16 (บ)/ 44

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๖ กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาจึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน..... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียด อื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอบอกมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายโสตศึกษา

โทร. 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 / 49

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน

เนื่องด้วย นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยจะทดลองใช้เครื่องมือ วิจัยจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของ นักเรียน และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3567

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 50

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

เนื่องด้วย นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขอแนบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับ
ความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
โทร. 02-503-2870
โทรสาร 02-503-3567

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ
เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรามัน
จังหวัดยะลา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อให้ได้
ผลการวิจัยที่ถูกต้องและจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา

นักศึกษาระดับปริญญาโท แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงความเป็นจริง

1. เพศ	() ชาย () หญิง
2. อายุ	() ต่ำกว่า 30 ปี () 30 – 39 ปี () 40 – 49 ปี () 50 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา	() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา () ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า () สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพของท่านในคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	() ประธานกรรมการ () ผู้แทนผู้ปกครอง () ผู้แทนครู () ผู้แทนองค์กรชุมชน () ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น () ผู้แทนศิษย์เก่า () ผู้แทนองค์กรศาสนา () ผู้ทรงคุณวุฒิ () ผู้อำนวยการสถานศึกษา
5. ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงาน เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	() สถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียน จำนวน 1- 120 คน) () สถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียน จำนวน 300 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สอบถามเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ในขอบข่าย 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน
- 1.2 ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน
- 1.3 ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.4 ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน
- 1.5 ด้านการประชาสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

2. โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วแสดงความคิดเห็นว่าในฐานะที่ท่านเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของท่านนั้นท่านได้มีบทบาทหรือได้ ปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ในระดับมากน้อยเพียงใดแล้ว ทำเครื่องหมาย ลงในช่องระดับการปฏิบัติ โดยยึดเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติกิจกรรมนั้นในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
<p>ในการที่ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานท่านได้มีบทบาทหรือปฏิบัติตามกิจกรรมต่อไปนี้</p> <p>มากน้อยเพียงใด.....</p> <p>00. เชิญผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>000. เชิญผู้นำองค์กรทางศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร</p>		✓		✓		

จากตัวอย่างข้อ 00 ในการที่ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ท่านได้มีบทบาทหรือได้ปฏิบัติตามภารกิจในการเชิญผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ “มาก” ท่านจึงทำเครื่องหมาย ลงในช่องการปฏิบัติระดับ “4” หรือระดับ “มาก”

จากตัวอย่างข้อ 000 ในการที่ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ท่านได้มีบทบาทหรือได้ปฏิบัติตามภารกิจในการเชิญผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรในระดับ “น้อย” ท่านจึงทำเครื่องหมาย ลงในช่องการปฏิบัติระดับ “2” หรือระดับ “น้อย”

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ในการที่ท่านเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานท่านมีบทบาทหรือได้ปฏิบัติตามกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ตามประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด..... การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านกลุ่มสนใจ ให้แก่ชุมชน					
2	การจัดนิทรรศการ การแสดงผลงานทางวิชาการของโรงเรียนให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการเรียนการสอน					
3	การจัดงานประจำปีของโรงเรียน ให้ประชาชนได้เข้าชมกิจการผลงานของโรงเรียนและการแสดงความสามารถของนักเรียน					
4	การจัดฝึกอบรม ประชาชนในดำเนินงานอาชีพ					
5	การจัดการแข่งขันกีฬาประจำปีของชุมชน					
6	การจัดสถานที่ให้ชุมชนใช้ในงานการจัดงานพิธีต่างๆ					
7	การประกาศเกียรติคุณประชาชนที่สนับสนุนโรงเรียนและชุมชน					
8	การสำรวจทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ คน พืช สัตว์ แหล่งเรียนรู้เพื่อขอความร่วมมือในการพัฒนาและจัดการศึกษาของโรงเรียน					
9	การให้ชุมชนได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
10	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เช่น ทำแปลงสาธิต					
11	การร่วมมือกับชุมชนจัดทำแปลงการเกษตร บ่อเลี้ยงปลา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12	การสนับสนุนหรือเชิญชวนให้กลุ่มบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน					
13	การระดมกำลังจากชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียน การช่วยเหลือแรงงาน ความคิดและการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์					
14	การสนับสนุนหรือเชิญชวนให้กลุ่มบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน					
15	การร่วมมือกับครูเพื่อหาวิธีการให้ผู้ปกครองสนใจและดูแลนักเรียนให้ทำงานตามที่ครูมอบหมาย					
	ด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน ในการที่ท่านเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานท่านมีบทบาทหรือปฏิบัติงานอยู่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมนำโรงเรียน ออกสู่ชุมชนตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด.....					
1	การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชนซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียน					
2	การจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะอาดที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน					
3	การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านของนักเรียนและเยี่ยมชุมชนของโรงเรียน					
4	การจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด รณรงค์ป้องกันโรคระบาดโรคติดต่อ					
5	การระบาค จัดคณะครู อาจารย์ไปเป็นที่ปรึกษาพลึงแก่กลุ่มพลังพัฒนาในชุมชน					
6	การจัดอบรมการพัฒนาอาชีพ จัดกลุ่มสนใจพัฒนาอาชีพและรายได้แก่ชุมชน					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7	การจัดกิจกรรมงานเกษตรชุมชนส่งเสริมให้นักเรียนและชุมชนมีความรู้					
8	การค้นหาที่เรียนให้นักเรียนในชุมชนได้เข้าเรียนในโรงเรียน					
9	การพัฒนาที่อยู่อาศัยในชุมชนในด้านการสุขาภิบาล					
10	การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียนบริการนักเรียนและชุมชน					
11	การส่งเสริมประเพณีในท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน					
12	โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเช่น การจัดแข่งขันกีฬาประชาชนหรือโครงการลานวัด ลานใจ ลานกีฬา					
13	การจัดทำข้อมูลแหล่งอาชีพและความต้องการร่วมแรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น					
14	การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์เช่นการพัฒนาท้องถิ่น การป้องกันและกำจัดสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีในชุมชน					
15	การร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	<p>ด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการที่ท่านเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหรือท่านปฏิบัติงานอยู่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมด้านการใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด</p> <p>.....</p> <p>การเชิญผู้มีความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ของนักเรียน</p>					
2	การใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนของนักเรียน					
3	การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4	การส่งเสริมแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน					
5	การนำความรู้และวิธีการที่เหมาะสมมาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของชุมชน					
6	การสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้มีความมั่นคง					
7	การจัดตั้งศูนย์กลางภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน แนะนำประสานงานติดต่อเชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือผู้มีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน					
8	การอบรมชุมชนถึงเรื่องการประกอบอาชีพจากภูมิปัญญาของชาวบ้านในด้านการนำวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปใหม่					
9	การนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพของชุมชน					
10	การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11	มีการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน					
12	การส่งเสริมผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมรายได้แก่ชุมชน					
13	การจัดตั้งร้านค้าเพื่อจำหน่ายสินค้าผลิตผลจากชุมชน หรือ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ หนึ่ง โรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์					
14	การประชาสัมพันธ์ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของโรงเรียนออกสู่ชุมชน ให้ทันยุคทันสมัย					
15	การจัดทำเอกสารเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับหน่วยงานต่าง ๆ					
	ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนในการที่ท่านเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานท่านปฏิบัติงานอยู่ได้ปฏิบัติกิจกรรมด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ตามประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด					
1	การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน					
2	การจัดงานวันสงกรานต์ สรงน้ำผู้อาวุโส การเล่นกีฬาพื้นเมืองเรื่องงานประเพณีของท้องถิ่นตามความเหมาะสม					
3	การร่วมจัดงานวันสำคัญทางศาสนา งานประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตามความเชื่อถือของชุมชน					
4	การจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมคุณธรรมและการประพฤติตามหลักคำสอนของศาสนา แก่นักเรียนและชุมชน					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5	การพัฒนาการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ การกีฬา คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ ได้รับรางวัล เกียรติบัตรหรือการยกย่องชมเชยเป็นที่ยอมรับ					
6	การร่วมจัดงานวันพ่อวันแม่ประจำปีงานไหว้ครู งานรำลึกถึงผู้มีพระคุณในท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงความกตัญญูกตเวที และเชิญผู้ปกครองและชุมชนมาร่วมงาน					
7	การร่วมจัดงานวันเกียติยศประจำปีศิษย์เก่า มูลนิธิเพื่อการศึกษา กองทุน ชมรมสมาคมศิษย์เก่าเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน					
8	การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น เพื่อการส่งเสริมและการอนุรักษ์ให้อยู่อย่างยั่งยืนในชุมชน					
9	การจัดตั้งกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มเครือข่าย กลุ่มนักเรียนเก่า กลุ่มนันทนาการ ฯลฯ เพื่อสร้างความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งโรงเรียนและชุมชนตลอดจนศาสนสถาน องค์กรเอกชน องค์กรชุมชนในท้องถิ่น					
10	การฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศาสนาของชุมชน					
11	การจัดกิจกรรมประเพณี ทำบุญวันขึ้นปีใหม่ระหว่างโรงเรียนและชุมชน					
12	การให้คำปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมและศาสนาแก่ชุมชน					
13	การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคม					
14	การส่งเสริมศิลปะหัตถกรรมในแต่ละท้องถิ่นของชุมชน					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
15	การประกวดกิจกรรมในชุมชน ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละชุมชน					
1	การประชาสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน ในการที่ท่านเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ท่านปฏิบัติตามกิจกรรมด้านการการ ประชาสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและ ชุมชนตามประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด การสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อ นักเรียนและศิษย์เก่าในสถานศึกษา					
2	การสร้างความเข้าใจอันดีต่อ โรงเรียนและชุมชน โดย การประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน					
3	การที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความ ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและ ชุมชน					
4	การให้การศึกษาที่ดีและมีคุณภาพแก่ประชาชนใน ชุมชนเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ชุมชน					
5	การจัดสื่อเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ต่อบุคคลภายนอกและชุมชน					
6	การจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของ ชุมชนเพื่อให้ โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแก้ปัญหาและ สนองความต้องการของชุมชน					
7	การเผยแพร่เอกสารหรือสิ่งพิมพ์ความรู้ต่างๆเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน					
8.	การประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมการส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน					

ข้อ	บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในอำเภอรามันจังหวัดยะลา	ระดับปฏิบัติ				
		ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9	การให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ชุมชน ในด้านการปฏิรูปการศึกษาด้วยเอกสาร เสียงตามสาย แผ่นพับ แผ่นปลิว					
10	การรายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนและนักเรียน					
11	การจัดครูหรือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยใช้สิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าว หรือระบบเทคโนโลยีอื่นๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต					
12	การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาทางหอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ฯลฯ					
13	การร่วมพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนของนักเรียน					
14	การร่วมกับคณะครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ผู้ปกครอง หรือประชาชนในชุมชน					
15	การจัดนิทรรศการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านกฎหมายที่ประชาชนควรทราบ					

ตอนที่ 3

กรุณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอรามัน จังหวัดยะลา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและ
พัฒนางานให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด

เรื่อง	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1. การจัดกิจกรรมนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน
2. การจัดกิจกรรมนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน
3. การใช้แหล่งวิชาการภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. การส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน
5. การประชาสัมพันธ์ความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
6. อื่น ๆ

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือการวิจัย

คุณภาพเครื่องมือ
ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนในอำเภอรามัน จังหวัดยะลา

รายการ	ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ด้านการจัดกิจกรรมนำ ชุมชนเข้าสู่โรงเรียน	1	+1	0	0	+1	+1	3	0.60
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	0	+1	0	+1	+1	3	0.60
	4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	13	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2. ด้านการจัดกิจกรรมนำ โรงเรียนออกสู่ชุมชน	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	8	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
3. ด้านการใช้แหล่งวิชาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	0	4	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
4. ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชุมชน	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	11	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
5. ด้านการประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนและชุมชน	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการ	ข้อที่	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	13	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	15	+1	0	+1	+1	+1	5	1.00

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือการวิจัย

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 33.0 N of Items = 15

Alpha = .9627

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 33.0 N of Items = 15

Alpha = .9692

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 33.0 N of Items = 15

Alpha = .9618

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 33.0 N of Items = 15

Alpha = .9533

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 33.0 N of Items = 15

Alpha = .9647

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 33.0 N of Items = 75

Alpha = .9914

Descriptives

Notes

Output Created		03-APR-2009 13:55:12
Comments		
Input	Data	29 มค 52\วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง. sav
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	All non-missing data are used.
Syntax		DESCRIPTIVES VARIABLES=ma mb mc md me mt /STATISTICS=MEAN STDDEV MIN MAX .
Resources	Elapsed Time	0:00:00.00

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางบุษราภรณ์ ศรีรักษา
วัน เดือน ปี	1 กุมภาพันธ์ 2513
ที่อยู่ปัจจุบัน	5 ซอย 6 ครุमितร์ ถนนผังเมือง 4 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ประวัติการศึกษา	ค.บ. (ครุศาสตรบัณฑิต) เอกการประถมศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2537
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโคตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา 95140
ตำแหน่ง	ครู